

Motiiivi

6 • 2021 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

TYÖN IMUN RESEPTI

Rakastu ammattiisi

JHL-VAALIT

Tule ehdolle

LUE MYÖS

Someidoli
Sakke
King

Ay-liikkeen
selviytymis-
pakki

Kandidera
i JHL:s
framtidsväl

MINNA LINDGREN

ELÄINRAKAS
ÄLYKKÖ

Päivitä omat tietosi omaJHL:ään - voita S-ryhmän lahjakortti



OmaJHL (jhl.fi/omajhl) on JHL:n jäsenten sähköinen palvelukanava. OmaJHL:ssä voit esimerkiksi muuttaa ja tarkistaa omat yhteystietosi ja sen, minkä työehtosopimuksen piiriin olet ilmoittanut kuuluvasi.

Jäsentietojen päivitys on **erityisen tärkeää** sinulle, joka siirryt 1.9. KVTESistä sote-sopimuksen piiriin!

Toimi näin

Kirjaudu omaJHL:ään ja tarkista, että

- puhelinnumerosi ja sähköpostiosoitteesi ovat oikein
- työsuhdetietosi ovat oikein
- ammattinimikkeesi on oikein
- sopimusala, eli työpaikallasi noudatettava työ- tai virkaehtosopimus on oikein.

Voita lahjakortti!

Kaikki omaJHL:ään 23.8.–4.10.2021 mennessä kirjautuneet osallistuvat **S-ryhmän 50 euron arvoisten lahjakorttien** arvontaan. Lahjakortteja arvotaan 20 kappaletta. Arvonta suoritetaan 7.10.2021.

VAIN VERKOSSA
motiivilehti.fi

Afganistanin ahdinko

Lastenhoitaja Sohila Qaderzada pakeni Talebanien hirmuvaltaa Suomeen jo 20 vuotta sitten.

Työkaverini-sarja jatkuu

JHL:läiset työkaverukset Auli ja Tiina kertovat, mikä toisessa sytyttää ja ärsyttää?

JHL-vaalit keväällä 2022

Kolme edustajistovaalien ehdokasta esittäytyy: Teemu, Juha ja Samira vaalitentissä.

*– Meiltähän homma
sujuu, kelaleikkurilta
ja minulta!*

PÄ SVENSKA

8

Vesa Kokko kehuu Olympiastadionia maailman kauneimmaksi.

26

Johanna Granberg är förälder i skift.

45

En lyckad bild talar till betraktaren.

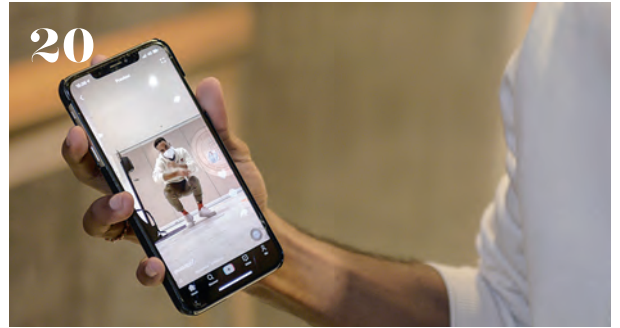
48

Förbundet vill höra flera röster.

SISÄLTÖ



22



20



38



36



28

7

Sinustako päättäjät? Tutustu JHL-vaalien askelmerkkeihin.

18

Vahvista osaamistasi ammatti- korkeassa jäsenedun turvin.

20

Someidoli Sakke King tiktokkaa ja purkaa ennakkoluuloja.

22

Työn imu – tuo ihana tunne, joka ei katso ammattia.

25

Mitä mieltä työajan lyhentämisestä? Motiivin raati vastaa.

28

Kirjailija Minna Lindgren vaikuttaa armeliaan kuoleman puolesta.

36

Valomies Teemu Huotari hallitsee erikoistilanteet.

45

Fotograferandet hjälpte Johanna Slotte Dufva klara coronatiden.

44

Oikeudenkäynnin kalleus huolestuttaa – JHL:n jäsenillä tärkeä etu.

ENSI NUMEROSSA

Henkilökohtainen avustaja

Taksin kyydissä Mansessa

Elinsiirto pelastaa elämiä

JHL:n sopimustavoitteet

Koomikko Eve Kulmala

AKTIIVI, LUE AINAKIN NÄMÄ:



EDUSTAJISTON HAASTEET
JHL suuntaa kohti edustajisto-vaaleja. Puntarissa JHL:n ja ay-liikkeen tulevaisuus sekä kohtalonkysymykset.
Sivu 14



SOPIMINEN MURROKSESSA
Teollisuuden työnantajat tekevät irtiottoja keskitetystä sopimisesta – säilyykö kunta-alan erityisasema?
Sivu 38



SVÅRA FRÅGOR
JHL går mot representantskapsval. Hur ska förbundet få fler att påverka och vilja vara med i verksamheten?
Sida 48



200

tuhatta jäsentä

So, so, ei toimi pelkkä te

KANSANEDUSTAJAT HALUAVAT NOSTAA vain sairaanhoitajien palkkoja. Hyvä, että päättäjät pitävät työntekijöiden puolta, mutta julkisissa ammatteissa työskentelee monia ammattilaisia. He toimivat yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisissä töissä. Miksi eri ammattien merkitys yhteiskunnalle muistetaan vain juhlapuheissa?

Pääministeri Marinin hallitus määritteli valmiuslain liitteenä kriittisten toimintojen henkilöstön vuonna 2021. Pandemiassa todettiin, että koronakriisissä arki ei pyöri ilman kaikkia ammattiryhmiä. Ambulanssi ei kulje ilman turvallisia teitä ja niiden kunnossapitoa eivätkä tavarat ja ihmiset raiteilla ja joukkoliikenteessä. Eivät puhdistu leikkaussalit, eivätkä hoidu vanhukset ja lapset itseksien.

Näitä, ja monia muita arkemme turvaavia palveluita pandemiassa tai kriisissä, ei hoida yksin kukaan vaan monien ammattilaisten yhdistelmä. Jos tätä työtä ei tehdä, pysähtyy koko yhteiskunta.

Moni muukin työntekijäryhmä, eivät vain sairaanhoitajat, on yhtä lailla uupumassa koronatilanteen tuoman entistä vaikeamman työtaakan alle. Moni työntekijäryhmä on yhtä lailla palkka-kuopassa ja vailla palkkaa, jonka työstä ansaitsisi. Kaikki julkisen sektorin henkilöstöryhmät niin kunnissa kuin sotessa ovat palkan- korotuksensa ansainneet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon laadukkaat peruspalvelut voidaan taata ainoastaan riittävällä ja osaavalla henkilöstöllä, turvaamalla sote-alojen työn terveellisyys ja turvallisuus sekä oikeudenmukaisella ja riittävällä palkkauksella.

Sote-alojen asiakastyö on laaja-alaista, haastavaa ja moniammatillista.

Kansanedustajien on tarpeen syksyn talousarviokäsittelyssä suunnata rahaa lisää lapsiin, nuoriin ja vanhuksiin.

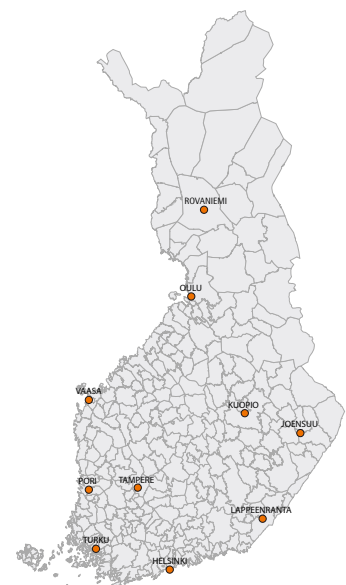
Kansanedustajien tehtävä ei ole jakaa palkkarahoja. Palkkaneuvottelut käydään yhdessä ammattiliittojen ja työnantajien välillä.

Juuri sosiaaliala ansaitsee tulla nostetuksi esiin näin hyvinvointialuevaalien kynnyksellä. Sote ei pärjää pelkillä teillä, rinnalla ovat osaavat sosiaalialan ammattilaiset ja monialaiset JHL:läiset tiimit.

Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja

PÅ SVENSKA
motiivilehti.fi/sv

JHL:N ALUETOIMISTOT



Seuraava lehti

ilmestyy

10.11.

Motiivi



VASTUULLISTA JOURNALISMIA

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimituspäällikkö, editoija Maarit Uusikumpu / Tuotanto-AD Kati Ahonen / Toimittajat Ulla Puustinen, Marina Wiik ja Samuli Launonen / Taitto ja trafikki Kati Ahonen puh. 010 7703 368 / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Aikakauslehtien Liiton jäsen / JHL:n yhdistystysten kokousilmoitukset www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma / Medimynti Saarsalo Oy, emmi.leimu@saarsalo.fi, puh. 041 314 2669, sanna.makinen@saarsalo.fi, puh. 041 313 2706 tai santeri.selin@saarsalo.fi, puh. 044 238 0511 / LT2017, 196 025 / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkkojulkaisu) / Paino PunaMusta, Forssa 2020 / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Motiivi painetaan suomalaiselle paperille.



Vähennystarve 215 henkilöä

Tampereen yliopisto on käynnistänyt yt-neuvottelut, joiden piirissä on noin 1100 henkilöä. Neuvottelut koskevat tukipalveluita, ja arvioitu vähennystarve on peräti 215 henkilöä.

Kaikkiaan tavoitteena on säästää henkilöstökuluista noin 14 miljoonaa euroa. Se sisältää myös talous- ja palkkahallinnon ulkoistamisen palvelukeskus Certia Oy:lle.

JHL-läiset työskentelevät yliopiston laboratoriopalveluissa sekä opinto- ja taloushallinnossa, ja he ovat yt-neuvottelujen piirissä. Yliopiston tytäryhtiön Campustaan ulkoistettuja vahtimestaripalveluita yt:t eivät sen sijaan koske.

- Tiesimme odottaa jotain, mutta mittaluokka yllätti, sanoo pääluottamusmies **Arja Liikanen**.

Liikasen luottamushenkilöuran aikana on ollut aiemminkin tiukkoja paikkoja, mutta sopeuttamistarpeet on saatu hoidettua yhteistuumin työnantajan kanssa, eikä irtisanomisia ole tarvittu.

- Vanhan yliopiston ja teknillisen yliopiston yhdistymisen jälkeen työnantajan tyyli on koventunut, hän toteaa.

Työnantaja perustelee vähennystarvetta viime vuoden tappiollisella tilinpäätöksellä. Varsinaisen toiminnan tulos oli 16 miljoonaa pakkasella.



Kuva Daniel Hallin



Pandemian jälkeen on hyvä miettiä, mitä uusi normaali tarkoittaa juuri meidän työpaikallamme.

Lähde: TTT-lehti



Vettä ei yksityistetä

Vesihuollon yksityistäminen aiotaan kieltää lailla. Eduskunta hyväksyi syyskuun alussa asiasta tehdyn kansalaisaloitteen, ja lain valmistelu käynnistyy nopealla aikataululla. Tämä tarkoittaa sitä, että vesihuolto ja vesilaitokset säilyvät jatkossakin kuntien omistuksessa ja määräysvallassa.

Kansalaisaloite sai alkunsa Jyväskylän kaupungin suunnitelmasta, jossa sen vesiyhtiö olisi suureksi osaksi siirtynyt yksityiseen omistukseen osana energiayhtiötä. Hanketta vastustettiin paikallisesti, ja se kuopattiin.

Vesi on korvaamaton hyödyke, ja sen yksityistämistä voisi seurata tuntuja hinnankorotuksia. Kunnallinen vesihuolto työllistää myös JHL:n jäseniä.

Suomessa lyhimmät työurat

Suomessa työurien pituus jää jälkeen muista Pohjoismaista. Kärjessä ovat islantilaiset, jotka rehkiävät töissä yli 45 vuotta.

Ruotsissa työurien odotettu pituus on keskimäärin 42 vuotta, Tanskassa 40 vuotta, Norjassa hiukan alle sen ja Suomessa vajaa 39 vuotta.

Kun verrataan naisten ja miesten työurien pituutta eri Pohjoismaissa, on sukupuolten välinen ero pienin Suomessa. Suomessa miesten työuran pituus on keskimäärin 39,6 vuotta ja naisten 38,3 vuotta.

Lähde: Eläketurvakeskus



5. sija

Suomi on jumbosijalla, kun verrataan työurien pituutta Pohjoismaissa.



39,6 v

Miesten työurien pituus on Suomessa lähes 40 vuotta.



66,8 %

55-64-vuotiaiden työllisyysaste on Pohjoismaiden matalin, 66,8 prosenttia.



Kahden päivän työnseisaus

Raitio- ja metrohenkilökunnan yhdistys JHL ja Raidetyöntekijöiden yhdistys JHL pysäyttivät Helsingin metro- ja raitiovaunuliikenteen kahdeksi päiväksi syyskuun puolivälissä. Syynä oli Helsingin kaupungin päätös yhtiöittää HKL-liikennelaitos, jonka palveluksessa kuljettajat ovat.

Työntekijäpuoli epäilee, että kuljettajien ja muiden työntekijöiden työsuhteiden ehdot heikkenevät uudessa yhtiössä. Henkilöstön epäluottamusta on lisännyt se, että yhtiöittämissuunnitelma muuttui asiasta käytyjen yt-neuvottelujen jälkeen.

Vielä keväällä HKL oli tarkoitus yhtiöittää kokonaisuudessaan, mutta sittemmin yli puolen miljardin metro-omaisuus ja liikennöintisopimus päätettiin jättää yhtiöittämisen ulkopuolelle, eli edelleen HKL-liikelaitokseen. Syynä on HKL:n ja Siemensin välinen oikeudenkäynti, joka koskee metron epäonnistunutta automatisointia.



Kuva Rodeo

Hoitajapula pahenee

Lähi- ja sairaanhoitajien määrä ei ole vanhuspalveluissa noussut. Näin raportoi Terveystieteiden tutkimuskeskus THL Vanhuspalveluiden tila- ja seurannan tuloksista.

Vanhusten ympärivuorokautisessa hoidossa työskentelevien määrä on hiukan kohonnut, mutta lisäys on kohdistunut avustavaan henkilöstöön. Mikäli myös lähi- ja sairaanhoitajia ei saada rekrytoitua, uhkaa vanhuspalvelulain tavoite 0,7 hoitajasta asukasta kohden vesittyä.

Joka kymmenes ympärivuorokautisen hoivan yksikkö ei yltänyt viime toukokuussa lakisääteisen henkilöstömitoituksen minimiin. Se on 0,55 hoitajaa per asukas. Ensi vuoden alussa mitoitus nousee 0,6 hoitajaan ja vuoden 2023 alussa 0,7:ään.

Hoitoalan opiskelupaikkoja on tänä syksynä lisätty, mutta määrä ei kata eläköitymisen ja ammatinvaihtajien tuomaa lovia.



Tervola maksaa rästisaatavat

Tervolan kunta maksaa takautuvasti noin 150 000 euroa maksamattomia henkilökohtaisia lisä. Kunnan palveluksessa on noin 300 työntekijää, joista ainakin 150 saa lokaan palkanmaksun yhteydessä maksamatta jääneet lisät.

Kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen mukaan työnantajan on käytettävä henkilökohtaisiin lisiin vähintään 1,3 prosenttia koko palkkapatista. Tervolassa henkilökohtaisia lisä on jäänyt rästiin viideltä vuodelta.

Kunta selittää kömmähdystä toteutetuilla ulkoistuksilla, eläköitymisillä ja palkkausjärjestelmämuutoksilla.

Rästiin jääneet lisät maksetaan niille, joiden palvelussuhde on kestänyt vähintään vuoden ja työsuhte on ollut voimassa 1. kesäkuuta 2020.

Tervolan kunnan palveluksessa on noin 60 JHL:n jäsentä.

4 X VAALIT

Asetu ehdolle

JHL:n edustajistovaalien ehdokasasettelu käynnistyy lokakuun alussa. Nyt on aika miettiä, olisiko sinussa ainesta liiton päättäjäksi. Varmasti olisi!

Olet kelpoinen ehdokkaaksi, jos olet liittynyt jäseneksi viimeistään 31.7. 2021, eikä sinulla ole jäsenmaksurästejä kolmea kuukautta pidemmältä ajalta.



Ilmoita kiinnostuksesta

Ota yhteys omaan yhdistykseesi ja ilmoita kiinnostuksestasi. Se voi asettaa sinut vaaliehdokkaaksi jäsenkokouksessa.

Voit myös perustaa valitsijayhdistyksen kahden muun vaalipiirin jäsenen kanssa, ja se voi nimetä sinut ehdolle. Voit tunnustaa poliittista väriä tai sitten et – tyyli on vapaa.



120 paikkaa

JHL:n ylimpään päättävään elimeen edustajistoon valitaan 120 jäsentä ja varajäsentä. Edustajiston toimikausi on viisi vuotta.

Vaalipiirejä on yhdeksän, ja ne määrättyvät liiton aluetuimistojen toimialueiden mukaisesti.



Käytä ääntäsi

Vaalit järjestetään ensi helmikuussa, 7.2.-1.3.2022. Äänestä liitolle hyvät päättäjät!

jhl.fi/vaalit22

Joka korsii kohdallaan

Kentänhoitaja Vesa Kokolle työ on yhtä juhlaa. Ihmekö tuo, sillä työpaikka on keskellä suomalaista urheilupyhääköä, Helsingin Olympiastadionia.





SATOI TAI PAISTOI. Vesa Kokolla on kesto-
rusketus, sillä työtä tehdään enimmäkseen
ulkona. Nurmen kosteuden Kokko mittaa
muutaman kerran viikossa.



teksti Ulla Puustinen kuvat Esko Jämsä





UNELMATIIMI KOOLLA. Kenttämestari Jani Kurvinen (vas.), liikuntapaikanhoitaja Juhani Vilokkinen ja Vesa Kokko vastaavat siitä, että Olympiastadionin nurmikko on priimakunnossa.

Tervetuloa maailman kauneimmalle stadionille! Näin **Vesa Kokolla**, 57, on tapana tervehtiä hänen työpaikalleen poikkeuksia tuttuja ja vähän vieraspiikin.

Totta: Vuosi sitten remontista valmistunut Olympiastadion on upea näky. Urheilupyhätön seinärakenteet ja katsomon tuolit kiiltelevät uutuuttaan, majesteettillinen torni kohoaa 72 metrin korkeuteen ja parisenttiseksi parturoitu nurmi viheriöi.

- Aamulla ensimmäiseksi tulemme kenttämestari **Jani Kurvisen** ja työkaverini **Juhani Vilokkisen** kanssa kentän laidalle tutkimaan, miten nurmi voi, Kokko kertoo.

Kaikki kolme ovat harrastaneet aktiivisesti jalkapalloa, Kokko jopa SM-tasolla Kuusysin maalivahtina. Nurmen kunto on jokaiselle heistä sydämen asia.

Säännöllinen "vierailija"

Vakituisesti Stadion-säätiön palkkalistoilla ovat vain Kurvinen ja Vilokkinen, kun taas Kokko on säännöllinen "vierailija".

- Olin ensimmäisen kerran töissä stadionilla vuonna 2005, ja nyt taitaa olla kolmastoista kerta.

Kokolla on vakituinen liikuntapaikkamestarin vakanssi Jyväskylän kaupungilla, mutta sieltä hän on piipahdellut lyhyillä ja pidemmällä työlomilla Helsingissä.

Nykyinen pesti alkoi viime helmikuussa ja jatkuu ainakin vuoden.

- Olen ammattilpeä. On suuri kunnia alun perin äänestökonselajojalle päästä töihin Suomen ykkösluokanpaikalle.

Salainen siemencocktail

Nykyinen nurmikko asennettiin Olympiastadionin uudistus-työn ollessa vielä kesken, syyskuussa 2019. Jo sitä ennen tehtiin mittavat pohjatyöt, kuten salaojitus. Kentän päädyissä

salaojaputket kulkevat 2,5 metrin ja keskialueella kolmen metrin välein, tiheämmässä kuin muilla Suomen kentillä.

Lisäksi nurmen alle asennettiin tietokoneella ohjattava kastelujärjestelmä, johon kuuluu 22 sadetinta.

Siirtonurmi tuotiin isoina rullina Alastarosta, ja kenttämestari Kurvinen valvoi silmä tarkkana sen asennusta.

- Siemencocktail on pääosin niittynurmikkaa, ja lisänä on jotain, jonka yksin hän tietää, mutta ei kerro, Kokko sanoo.

Niittynurmikka on parasta, sillä se on kulutuksen kestävä ja tekee juuret syväälle kasvualustaan.

Maaperänäytteet kuukausittain

Ammattilaiskentän vedenläpäisykyvyn on oltava vähintään 250 litraa/m² tunnissa. Olympiastadionilla läpäisevyys on noin 600 litraa neliometrillä.

Kenttätiimi ottaa kuukausittain maaperänäytteitä, joista mitataan läpäisykyvyn lisäksi lämpötila, pH ja juurten pituus.

- Kosteuden mittaamme muutaman kerran viikossa kymmenestä eri kohdasta. Mittalaite laskee keskiarvon, ja optimaalinen kosteus on noin 20-24 prosenttia.

Veden tarpeen voi Kokon mukaan todeta myös yksinkertaisella kämmenestillä.

- Kun nurmen painaa kämmenellä litanaksi maata vasten ja nostaa sitten käden pois, pitää korsien nousta heti pystyyn. Jos ne jäävät lakoon maata vasten, nurmi tarvitsee vettä.

Parturointi kahdesti päivässä

Olympiastadionin nurmea on hoidettu kansainvälisten standardien ja Euroopan Jalkapalloliiton Uefan sääntöjen mukaisesti vuodesta 2009 lähtien. Se tarkoittaa, että kenttätiimillä riittää tehtävää jokaiselle arkipäivälle.

Jotta nurmi pysyisi 22-23 millin korkuisena, se on leikattava kasvukauden aikana jopa kahdesti päivässä.



PEITTEET SUOJAAVAT. Konsertit ja muut tapahtumat ovat iso rasisus stadionin nurmelle. Niiden ajaksi Vesa Kokko peittelee nurmen suojajharsoilla.



Millintarkkaa höyläämistä

Kentänhoitaja Vesa Kokko ja hänen työkaverinsa Juhani Vilokkinen ja kenttämestari Jani Kurvinen hellivät Olympiastadionin nurmea kuin äiti lastaan. Nurmikko pidetään 22 millin korkuisena ja ajetaan leikkurilla jopa kahdesti päivässä.

Koulutus on A & O

Liikuntapaikka-alan koulutus sekä monipuolinen työkokemus ovat vähimmäisvaatimuksena Olympiastadion kentänhoitajaksi.



Tiimissä taito tiivistyy

Kolmijäseninen kenttätiimi ottaa vastuuta, ja jokainen heistä hallitsee tehtävät ja eri työvaiheet. Kolmikon työaamut alkavat nurmikon laidalta.



Ei mitään sattumalta

Nurmen hoito suunnitellaan ja aikataulutetaan tarkasti. Kentän kosteus mitataan viikoittain, maaperänäytteet otetaan kuukausittain.



Parhaat työkalut

Kansainväliset mitat täyttävää nurmikkoa ei hoideta vanhoilla koneilla tai työkaluilla – vain paras kelpaa!



Aihetta ylpeyteen

Työn jäljestä on syytä olla ylpeä – ja virheistä on otettava opiksi.



– On kunnia työskennellä Suomen ykköслиikuntapaikalla!

- Kelaleikkurilla ristiin ajettaessa siihen menee yhdeltä mieheltä noin 2,5 tuntia, tietää Kokko.

Nurmikon syväilmastointi vie noin kuusi tuntia, ja se tehdään kerran viikossa.

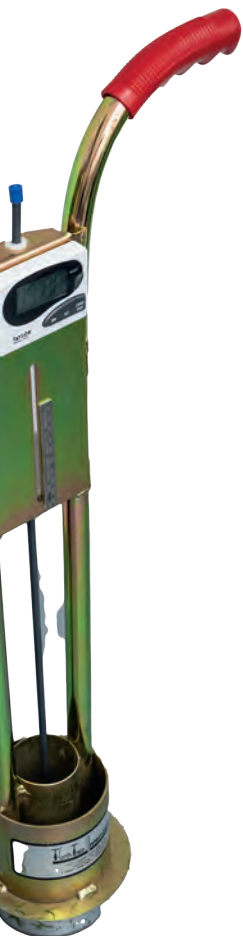
Stadionin konehallista löytyy leikkurien ja ilmastointilaitteen lisäksi kaksi kylvökoneetta ja lannoituslaite. Kaikki tiimin jäsenet hallitsevat koneiden käytön, mutta niiden huolto on Juhani Vilokkisen vastuulla.

Viivojen maalaus pelejä varten on langennut Kokolle. Vaijerit pitää virittää ja vetää linjat viivasuoraan maalilla jo edellisessä päivänä ja toistamiseen pelipäivänä. Kymmenessä päivässä maalimerkit ovat yleensä hävinneet.

Kenttätiimi on paikalla myös jalkapallopelien aikana ja kastelee kentän ja tarvittaessa paikkaa nurmen puoliajalla.

Konsertit iso rasisus nurmelle

Nurmikonhoidon lisäksi kenttätiimillä on oltava yleisurheilun lajituntemusta, sillä se huolehtii myös kuulantyyntönnön ja moukarinheiton suorituspaikoista. Lisäksi tiimi suojaa nurmen Olympiastadionilla pidettäviä konsertteja ja muita tapahtumia varten.



Olympiastadion ei hiljene talvellakaan.

- Konsertit ovat suuri rasitus nurmelle. Vedämme mustat suojaharsot kentälle juuri ennen tilaisuuden alkua, ja kun viimeinen biisi loppuu, olemme jo irrottelemassa nurminauloja ja rullaamassa pois harsoja, kertoo Kokko.

Parhaillaan kenttäiimi testaa muovilevyjä, joilla nurmikon voisi suojata sitä vahingoittamatta.

- Voimme manipuloida olosuhteita kasvatuslampuilla, nostaa kasvualustan lämpötilaa ja vaikka pakastaa ja huijata siemeniä kasvuun, mutta nurmikon suojaaminen tuhatpäiseltä yleisöltä on haastavaa, Kokko myöntää.

Syksyisin kolmikko huoltaa kentän talvea varten. Syystöihin kuuluu sadetusjärjestelmän tyhjennys, kentän ilmastointi, katehiekkan levitys ja siementen kylvö seuraavaa kevättä varten.

Mutta vielä ei ole syystöiden aika, sillä miesten jalkapallon MM-karsintaotteluita pelataan stadionilla loka- ja marraskuussa.

Eikä Olympiastadion hiljene talvellakaan, sillä tammikuussa siellä järjestetään kansainvälinen hiihtokilpailu, Helsinki Ski Weeks. Kisan jälkeen latu jää kuukaudeksi kaupunkilaisten käyttöön.

- Tervetuloa hiihtämään maailman kauneimmalle stadionille! □



AMMATTINA

liikuntapaikkojenhoitaja



LUKUMÄÄRÄ

noin 500



KOULUTUS

**liikuntapaikka-alan
ammattitutkinto, 150 osp**



PALKKA

**noin 2 600 e
(säännöll. työajan ansio)**



TYÖLLISYYS

vaihtelee alueittain

Liikuntapaikkojenhoitaja hallitsee sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen huollon ja kunnossapidon. Alan työpaikkoja on niin julkisella sektorilla kunnissa kuin järjestöissä ja yksityisissä yrityksissä.

Liikuntapaikkojenhoitajat ovat useimmiten suorittaneet liikuntapaikka-alan ammattitutkinnon, 150 osaamispistettä. Tutkinnon suorittanut tuntee eri lajien liikuntapaikoille asettamat vaatimukset ja hallitsee kiinteistötekniikan, koneiden käytön ja huollon sekä liikuntapaikkojen käyttäjien opastuksen. Tutkinto sisältää myös uima-allasjärjestelmien huollon ja ylläpidon.

Liikuntapaikkamestariksi pääsy edellyttää yleensä liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkintoa, 180 osp. Tutkinto sisältää ammattiaineiden lisäksi talotekniikan sekä urheilu- ja nurmikenttien rakentamiseen ja esimiestyöhön liittyviä opintoja.

Liikuntapaikka-alan koulutus tapahtuu osaksi työpaikoilla, ja tutkinnon voi suorittaa työn ohessa, kokopäiväopiskeluna tai oppisopimuksella.

Alan koulutuspaikkoja löytyy eri puolilta Suomea, muun muassa Kuortaneelta, Vierumäeltä ja Vuokatista.

Etuovemme yhteiseen hyvään

Koko
perhe yhdessä
syömään

-20%



RAX
PIZZABUFFET

BURGER
KING

TACO
BELL

Martina

Helmi
Simpukka

RESTEL

Lukuisia tuntuvaan
taloudellisia etuja
Tradekan jäsenille.

Osuuskunta Tradeka on moderni omistajaosuuskunta, joka tuottaa yhteistä hyvää. Tarjoamme jäsenillemme tuntuvia taloudellisia etuja ja palautamme tuloksestamme vähintään 10% yhteiskunnalle – niille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Johtoajatuksenamme on merkityksellinen omistajuus ja inhimillisemmän markkinatalouden toteuttaminen.

Lunasta avaimesi yhteiseen hyvään:

tradeka.fi/liity

PS. Tradekan

edustajiston vaalit

järjestetään keväällä 2022.

Vaaleissa äänioikeus on

kaikilla 31.12.2021 mennessä

jäseneksi liittyneellä.

Edustajiston vaaleissa voi

asettua ehdolle 31.10.2021

mennessä jäseneksi liittyneet.



TRADEKA



1

KOULUTUS
Avoimen ammatti-
korkeakoulun
verkkokurssit

KENELLE
kaikille JHL:n
jäsenille

MITÄ
40 eri kurssia

ILMOITTAUTUMISET
käynnissä,
campusonline.fi



2

Amk-opinnoista potkua uralle

Jo 500 JHL:läistä on saanut liiton tukea avoimen ammattikorkeakoulun opintoihinsa. Tartu toimeen ja tee kuten Karri, Kati ja Hanna!

teksti Ulla Puustinen kuvat Matti Salmi ja Toni Glad

JHL maksaa 75 prosenttia jäsentensä avoimen ammattikorkeakoulun kurssimaksuista. Lähes 500 liiton jäsentä on jo hyödyntänyt etuutta ja kehittänyt ammatillisia valmiuksiaan avoimen ammattikorkeakoulun verkkokursseilla.

- Uusi jäsenetu on ollut voimassa vuoden alusta, ja sen suosio yllätti positiivisesti. Siksi triplasimme syksyn opiskelijakiintiön: tarjolla on peräti 1500 paikkaa, kertoo liiton koulutuspoliittinen asiantuntija **Marjut Manka**.

Tänä syksynä valittavana on kaikkiaan 40 avoimen ammattikorkeakoulun verkkokurssia. Ammatillisesti kehittävien kurssien ohella ammattikorkeakoulujen CampusOnline.fi-palvelusta löytyy runsaasti työhyvinvointia ja työssä jaksamista tukevaa sisältöä.

- On tärkeää hahmottaa, että myös ammatillisen koulun käynyt voi tavoitella korkeakoulututkintoa. Avoimen kurssit on usein mahdollista lukea hyväksi, jos aloittaa ammattikorkeakoulussa tutkinto-opiskelijana, kannustaa Manka.

Väylä tavalliselle työmiehelle

Yksi tyytyväinen avoimet amk-opinnot aloittanut on porilainen **Karri Etelä**, 57.

Hän suoritti viime kevättalvella Savonia ammattikorkeakoulun työhyvinvoinnin kehittäminen -opintokokonaisuuden ja aloitti heti perään turvallisuusjohtamisen verkko-opinnot Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk:ssa.

Etelä kertoo olleensa nuorena turhankin karkäs hyppäämään työelämään ja vasta vanhemmalla iällä löytäneensä halun kehittää itseään.

- Ihan mahtavaa, että avoimista amk-opinnoista löytyy tavalliselle työmiehelle väylä kehittyä ja päästä uralla eteenpäin, hän sanoo.

”Digitumpelo” selätti ongelmat

Hämeenlinnalainen **Kati Innala**, 49, työskentelee ohjaajana Kiipulan ammattiopiston toisen asteen opiskelijoiden parissa.

- Seksuaalisuuden ja sukupuolten moninaisuus on nuorten kanssa työskenneltäessä koko ajan pinnalla. Eteen tulee uusia asioita, käsitteitä, termejä ja ilmiöitä. Perässä ei pysy, jos ei ole valmis omaksumaan uutta, hän sanoo.

Kun Innala bongasi viime keväänä JHL:n nettisivulta uutisen avoimista amk-opinnoista, hän tarttui heti tilaisuuteen.

Viiden opintopisteen laajuinen Seksuaalikasvatuksen menetelmät nuorisotyössä -verkkokurssi käynnistyi keväällä ja päättyi elokuun lopussa vertaisarviointiin.

- Antoisaa ja mielenkiintoista on ollut, hän kehuu Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun Xamkin opintokokonaisuutta.

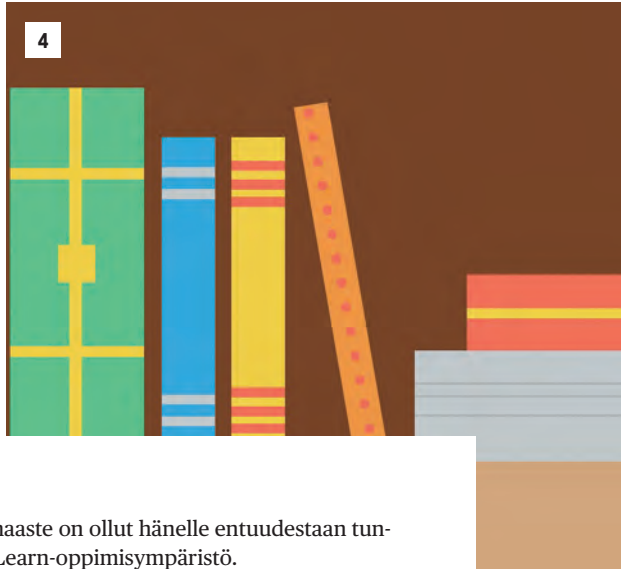
Myös työnantaja Kiipulasäätiö suhtautui opintoihin myötämielillä: Innala anoi ja sai viisi päivää palkallista vapaata opintojaan varten.

1 ROBOTIIKKA KIINNOSTAA. Palveluasiantuntija Hanna Laitinen löysi Karelia ammattikorkeakoulun kurssi-tarjonnasta kiinnostavan opintokokonaisuuden, joka hyödyttää häntä työssä.

2 UUSILLE URILLE. Porilainen Karri Etelä uskoo, että turvallisuusjohtamisen opinnot vahvistavat hänen ammattitaitoaan.

3 KÄTEVÄSTI VERKOSSA. Avoimen ammattikorkeakoulun opinnot suoritetaan verkossa, jolloin opiskelu sujuu myös työn ohessa tai viikonloppuisin.

4 LUETAAN HYVÄKSI. Avoimen amk:n verkkokurssit voidaan lukea hyväksi, jos henkilö aloittaa ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijana myöhemmin.



Ainoa haaste on ollut hänelle entuudestaan tuntematon Learn-oppimisympäristö.

- Olen lähes viisikymppinen digitumpelo, ja uusi verkkoalustan haltuunottoa vaati paljon pätkäilyä.

Toukokuun illat opiskellen

Työpaikan robotiikkapajaan osallistuminen oli alkusysäys laukaalaisen **Hanna Laitisen**, 42, avoimen ammattikorkeakoulun verkko-opinnoille. Sopiva opintokokonaisuus Palvelujen robotisaatio löytyi Karelia ammattikorkeakoulusta.

Laitinen työskentelee palveluasiantuntijana Monetra Keski-Suomi Oy:n palkanlaskennassa. Lisäksi hän toimii työpaikan luottamushenkilönä.

Verkko-opiskelu yllätti Laitisen positiivisesti, sillä kokonaisuuden sai suorittaa omaan tahtiin. Hän uhrasi opinnoille toukokuun illat.

- Aluksi pelkäsin, kuinka pärjään, mutta pian huomasin, että tähän on tuttua töistä. Kurssi vahvisti osaamista, laajensi aiempaa näkökulmaa ja toi itseluottamusta työhön.

Opintojen vaativin osuus oli kurssin lopputyö, jossa hän analysoi robotisaation mahdollisuuksia ja uhkia.

- Olin aiemmin miettinyt, onko minusta korkeakoulutasoiseen opiskeluun, mutta loppujen lopuksi teksti syntyi vaivatta. □

TUTUSTU AMK-KURSSITARJONTAAN
campusonline.fi

JHL kouluttaa

Syksyn 2021 kurssit toteutetaan korona-tilanteen mukaan joko lähi- tai etä-opetuksena. Kaikille osallistujille tiedotetaan erikseen käytännön järjestelyistä. Lue lisää: jhl.fi/koulutus

Eläkkeelle siirtymisen valmennus, 2 pv, 13.11.–14.11., Oulu

Kurssi antaa tukea eläkkeelle siirtymisessä ja tietopaketin työeläketurvasta.

Koulutus sopii pian eläkkeelle siirtyville ja työssä oleville yli 55-vuotiaalle. Myös alle 55-vuotiaille luottamus- henkilöille jäsenneuvonnan tueksi. Hakuaika päättyy 4.10.



Lääkeosaamisen kurssi, 4 pv, 15.–18.11., JHL-opisto, Helsinki

Lääkehoidon osaamista sosiaali- ja terveysalan, kasvatuksen ja ravitsemis- ja puhtauspalvelun ammattilaisille. Lääkelasku- ja lääkehoidon tentin suorittanut saa todistuksen lääkeosaamisesta. Hakuaika päättyy 11.10.



The Union is Strength, 3 days, 15.–17.11., Tampere

The training is open for all JHL members. The basic level course provides elemental data on JHL as a trade union. The student will learn the basics of Finnish working life, trade union's role as a defender of employee's interests and rights and union organisation. This course is free, no fee is charged. The deadline for applications 11.10.



Edunvalvonnan ja yhteistoiminnan johdanto, 3 pv, 22.–24.11., etäopetus

Kurssilla perehdytään liiton, paikallisen edunvalvonnan, yhdistysten ja toimijoiden tehtäviin. Hakuaika päättyy 18.10.



Virusten ja bakteerien torjunta puhtauspalveluissa, 2 pv, 25.–26.11., etäopetus

Kurssilla käsitellään virusten ja bakteerien torjuntaa puhtauspalveluiden eri toimintaympäristöissä. Hakuaika päättyy 18.10.



Tuiki tuiki, Tiktok-tähti

Sakke King on nuorten idoli, someilmiö ja rooli. Sakarie Ahmed Nuur on nuoriso-ohjaaja ja ihminen roolin takana.

teksti Samuli Launonen kuva Roope Permanto

Olet arvokas sellaisena kuin olet. Se on **Sakke Kingin** viesti, joka tavoittaa valtavan joukon nuoria. Tiktok-tilillä @sakkeking on 108 000 seuraajaa, kaksi kertaa sen verran kuin esimerkiksi **Antti Tuiskulla**. Sakke Kingin rooli on aito ja oikea osa helsinkiläistä JHL:läistä nuoriso-ohjaajaa **Sakarie Ahmed Nuuria**, 23.

Mikä on Sakke Kingin ja Sakarie Ahmed Nuurin ero?

- Sakarie on hiljaisempi kaveri, Sakke porukan äänekkäin. Kun kerron Sakarien tarinat Saken kautta, ne tulevat esiin someen sopivalla tavalla. Sakariella on yksityisasiota, joita Sakke ei kerro. Olen oppinut kantapään kautta, että parisuhdetta ja työtä ei kannata tuoda someen.

Saken rooli auttaa minua olemaan aito. Kaikki videoissani on totta. Jos mua naurattaa, nauran, jos itkettää, itken. Kun kerrot rehellisesti myös heikkoutesi, saat selville, ketkä hyväksyvät sinut itsenäsi.

King tarkoittaa kuningasta. Minkä valtakunnan kuningas Sakke King on?

- Oman elämänsä! Sakke Kingin sukunimi merkkää ihmistä, joka nousee haukkumisen yläpuolelle. Tittelin Tiktokissa on *CEO of Positivity*, positiivisuuden toimitusjohtaja. Olen käynyt vaikeita asioita läpi. Niistä kertomalla voin auttaa nuoria voittamaan vaikeutensa. Viestini jokaiselle nuorelle on, että selviät mistä vain, kun olet itsellesi aito.

Muutit Suomeen kymmenen vuotta sitten sodan keskeltä Somaliasta. Miten sopeutuminen uuteen kieleen ja kulttuuriin on muokannut sinua?

- Olen oppinut, että elämä tapahtuu meitä varten. Minut ohjattiin veljeni kanssa Suomeen, sillä setäni oli jo täällä. Suurin osa perheestäni oli menehtynyt sisällissodassa. Asuin Kotkassa ja perhekodissa Joensuussa, ja hetki sitten kävin armeijan. Ajattele: olen tullut tänne teininä ilman luotettavaa aikuista ja tänään olen tässä keskustelemassa siitä!

Olet päivätyössä nuoriso-ohjaajana. Kun syrjintää kohtaava nuori pyytää apua töissä tai somessa, mitä sanot?

- Jos nuori on kohdannut esimerkiksi rasismia tai homofobiaa, sanon aina: "Älä anna haukkujalle reaktiota, jota hän sinulta odottaa. Silloin häneltä menee motivaatio haukkua."

Kaksi vuotta sitten kerroin ensimmäisessä Tiktok-video-

sani, mihin käytin palkkapäivänä rahaa. Siihen tuli rasistisia kommentteja tyyliin *Eikös sompun palkkapäivä ole Kela-päivä*. Olisin voinut ottaa ne itseeni, mutta minua nauratti. Jos ihmiset tuomitsevat ulkonäön perusteella, miksi todistella itseään heille? Kun tiedät, kuka olet, muiden mielipiteellä ei ole väliä. Sitä olen aina yrittänyt nuorille sanoa.

Miten itse suhtaudut ihmisiin, jotka kohtelevat sinua rasistisesti?

- Mummoni kasvatti minut lapsena ja opetti, että pitää kohdella hyvin niitä, jotka kohtelevat sinua huonosti. En voi tietää, miksi toinen haukkuu mua - ehkä joku on satuttanut häntä.

Yritän ymmärtää, mikä saa toisen olemaan rasistinen. Somessa voin myös vaikuttaa rasismiin purkamalla maahanmuuttajiin kohdistuvia ennakkoluuloja.

Eikä aina tarvitse valita puolta. Jos piirrän tähän pöytään kutosen, sun näkökulmastasi se on yhdeksän mutta mun näkökulmastani kuusi. Ja kumpikin olemme oikeassa.

Mikä on paras Tiktok-videoosi?

- Maaliskuussa 2020 julkaisin videon rasistisesta ennakkoluulosta, että tummaihoiset miehet kohtelevat naisia huonosti. Kerroin, kuinka minutkin on kasvatettu pitämään naisia tasa-arvoisina.

Videoon tuli 402 000 näytystä, 700 jakoa, 59 000 tykkäystä ja 900 kommenttia. Se kertoo, että moni samaistui. Video synnytti keskustelua ja opetti nuorille, että näille asenteille pitää tehdä jotain.

Hyvä video herättää vuorovaikutusta eikä välttämättä ole se suosituin. Tiktokissa tosi randomit videot voivat mennä viraaleiksi. Suosituimmalla videollani on 2,2 miljoonaa katsomista. Kasvoillani on vanhennusfilteri ja "järkytyn" näkemästäni. Se on pelkkä hauska reaktiovideo, mutta levisi kansainvälisestikin.

Olet esikuva ja roolimalli. Millaista vastuuta se tuo?

- Minulla on vastuu itsestäni. Jos alkaisin kantaa vastuuta nuorista, ottaisin heidän vanhempiensa roolin. Nuorille ei voi opettaa, miten elää. Voimme vain ohjeistaa ja olla luotettavia aikuisia. Maailma muuttuu, ja nuoret oppivat sen kokemuksen kautta. □



SAKARIE AHMED NUUR
syntynyt
1997

AMMATTI
nuoriso-ohjaaja

TYÖPAIKKA
Kasavuoren
koulu, Kauniainen

PERHE
veljen perhe
lapsineen, mummo

HARRASTUKSET
jalkapallo, some

**KATSO,
MILLAISEN
TIKTOK-VIDEON
SAKKE KING TEKİ
HAASTATELU-
PAIKALTA!**
motiivilehti.fi

Motiivini

KUKA ON ESIKUVASI?

– Mummo, jonka viisauksilla olen selvinnyt vaikeuksista. Hän kannustaa minua olemaan sellainen kuin olen. Unelmani on mennä käymään mummoni luona Somaliassa ja viedä hänet vierailulle Saudi-Arabian Mekkaan.

TUNTUUKO SOMETTAMINEN IKINÄ RASITTEELTA?

– Ei, sillä osaan ottaa askelen taaksepäin. Joskus on ollut pari kuukauttakin fiilis, ettei huvita, enkä ole silloin somettanut. Jatkan, kun olen ladannut itseni täyteen.

MILLAINEN ON HYVÄ TIKTOK-VIDEO?

– Asiallinen, viihdyttävä, toistoja kestävä. Motivoi nähdä lisää samanlaista ja pakottaa seuraamaan videon tekijää!



Työn imu on tarttuva tauti

Tunnetko työssä innostusta ja iloa? Toivottavasti, sillä työn imu parantaa hyvinvointia niin työpaikalla kuin kotona.

teksti Tarja Västilä kuvat Markku Tissarinen

Heinäveteläinen **Satu Tuovinen** sai mullistavan ajatuksen odottaessaan kuopustaan: jos sain välissä hän irtisanoutuisi työpaikastaan. - Olin leipääntynyt ja tuntui, ettei työntekijöitä arvostettu lainkaan. Aloin katsella työpaikka-ilmoituksia, josko saisin alan töitä jostain muualta.

Tuovinen koki, ettei hän saanut kehittyä työssään eikä vastuuta annettu. Hän oli hakenut kunnalta lähiesimiehen paikkaa tuloksetta. Ainakaan koulutuksesta se ei ollut kiinni. Hän oli opiskellut työn ohessa kolme ammattia.

Alun perin Tuovinen valmistui parturi-kampaajaksi mutta päätti sitten opiskella suurतालouskokiksi.

- Sisu oli valtava - aina kun jotain päätän, sen myös teen.

Työpaikka löytyi kunnan ravitsemiskeskuksesta. Tuovinen halusi monipuolisempia työtehtäviä ja edetä urallaan, joten hän haki restonomikoulutukseen. Motivaatio oli kova, mutta töissä ei tullut toivottua muutosta. Polku vei taas opinteille kouluttautumaan leipuri-kondiittoriksi ja myöhemmin ammatillisesti opettajaksi.

- Sain enemmän virtaa sekä esihenkilö- ja työnohjaamistaitoja. Pääsin työn imuun kiinni.

Työstä inspiraatiota

Työterveyslaitoksen tutkimusprofessori **Jari Hakanen** määrittelee työn imun myönteiseksi hyvinvoinnin, motivaation ja mielekkyyden tilaksi, joka antaa energiaa ja merkitystä työntekoon. Siihen liittyy kolme hyvinvoinnin ulottuvuutta: tarmokkuus, omistautuminen ja uppoutuminen.

- Kun työ antaa energiaa ja siihen haluaa panostaa, kestää paremmin vastoinkäymisiäkin. Työn imussa kokee työnsä merkityksellisenä. Työ inspiroi. Tehtäviinsä voi uppoutua niin, että aika kuluu ihan huomaamatta.

Työn imua voi kokea kaikilla aloilla ja kaikissa ammateissa. Työterveyslaitoksen tutkimuksen mukaan kaksi kolmesta työntekijästä kokee tarmokkuutta, omistautumista ja uppoutumista joitakin kertoja viikossa.

Arvosta, kannusta ja sytytä kipinä!

Työntekijän oma tahtotila sekä hyvät työolot ja hyvä työympäristö, voimavarat ja tehtävien taso vaikuttavat työn imuun. Kun pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan ja oppimaan uusia asioita, kehittää itseään ja työtään. Samalla välttää rutinoitumisen. Kannustavat työtoverit ja arvostuksen kokeminen merkitsevät paljon. Organisaation kulttuuri

vaikuttaa: jos johto ja esihenkilöt auttavat kaikkia onnistumaan, se heijastuu ilmapiiriin ja työn imuun.

- Työnsä jäljen näkeminen vähentää myös kuormitusta ja stressiä. Kun huomaa saavansa merkityksellisiä asioita aikaiseksi, tuntee ylpeyttä työstään, määrittelee Hakanen.

Hakanen neuvoo tuunaamaan työtään, jolloin saa lisää voimavaroja työntekoon.

- Rutiini ei ruoki. Voi miettiä, mitä työltään kaipaisi - mitä tahansa sellaista, joka sytyttäisi kipinän. Työn tuntuessa tylsältä voi kokeilla jotain uutta, joka lisäisi työn mielekkyyttä.

Jos jatkuva kiire ja rutiinit hallitsevat arkea, tutkimusprofessorin mukaan kannattaisi pysähtyä miettimään, mitä voisi tehdä toisin.

- Olisiko jokin tehtävä, hanke tai projekti, johon voisi tarttua? Uutta työntekijää voi myös mentoroida oma-toimisesti. Tällöin huomaa, mitä itse osaa, ja samalla oppii tuoreita taitoja. Jotta tulee työssä onnellisemmaksi, pienet myönteiset muutokset usein riittävät.

Hyvää on sekin, että työn imu tarttuu. Hakasen mukaan se heijastuu kollegoihin, esihenkilöön ja jopa kumppaniin. Työn imu näkyy siis myönteisesti kotiloissakin.

Palaute motivoi ja kehittää

Kun Tuovinen oli irtisanoutunut, hän sai uuden mahdollisuuden. Kuntoutus-, koulutus- ja asunotasaatiön ylläpitämässä Leväniemen toimintakeskuksessa oli tiedossa lähiesimiehen sijaisuus.

- Hain ja sain paikan. Sijaisuuden jälkeen toiveita on jatkostakin. Kun minulla on vankka kokemus rivityöntekijänä, pystyn esihenkilönä asettautumaan työntekijöiden asemaan. On tärkeää, että kaikilla on töissä hyvä olla. Kuuntelen, keskustelen ja räätälöin työtehtäviä. Pystyn myös kehittämään ammattitaitoani.

Heti alkuun Tuovinen oli kysynyt työntekijöiltään, millaisen esihenkilön he haluavat.

- Sanoin, että tehdään tästä maailman paras työyhteisö. Kunnalla ollessani en saanut 15 vuoden aikana kiitosta koskaan, nyt olen saanut sitä paljon. Myönteinen palaute motivoi ja rakentava palaute auttaa kehittymään.

Tutkimusprofessorin sanat työn imun tarttumisesta ovat totta Tuovisen peheessä.

- Mies sanoi, että olen nykyisin paljon leppoisampi enkä enää yhtään kiukkuinen. □





SATU TUOVINEN nauttii työstään Leväniemen toimintakeskuksessa. Kuvassa vasemmalta alkaen asukas Timo Harinen, Satu Tuovinen, hoitaja Tanja Hirvonen ja asukas Pirjo Kemppi.

NUMEROIN

100 000

TYÖN IMU KIINNOSTAA

Peräti yli 100 000 suomalaista on vastannut Työterveyslaitoksen Työn imu -testiin.

500

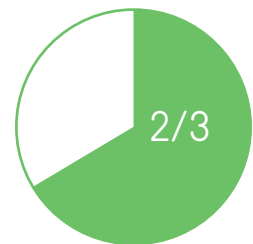
TUTKITTU JUTTU

Työn imua on tutkittu paljon. Siitä on ilmestynyt vuosittain liiki 500 kansainvälistä tieteellistä artikkelia.

3

TÄRKEINTÄ VOIMAVARAA

Työn imun tärkeimpinä voimavaroja ovat työn kehittävyys, työnsä tulosten näkeminen ja yhteisöohjautuva tiimi.



TÄLTÄ SE TUNTUU

Kaksi kolmasosaa työntekijöistä kokee työssään säännöllisesti tarmokkuutta, omistautumista ja uppoutumista.

MIEHET

NAISET

NAISET MIEHIÄ ENEMMÄN

Naiset kokevat työn imua miehiä enemmän.

Työn imu on suurin piirtein yhtä yleistä vakinaisissa ja määräaikaississa työsuhteissa.

Lähteet: TTL, Valtioneuvoston Työpoliittinen aikakauskirja 2/20

– On tärkeää,
että kaikilla on
töissä hyvä olla.



Kehittyminen tärkeintä

Tutkimusprofessori **Jari Hakanen** on kysäissyt työpaikoilla ja seminaareissa, mikä on kunkin alalla tärkein voimavara. Monenlaisia vastauksia on kertynyt, mutta kukaan ei ole veikannut työn kehittävyttä. Tuoreen tutkimuksen mukaan se on kuitenkin merkittävin voimavara ja työn imun lähde – ammatista riippumatta.

Hakasen mukaan sopivan haastava, kiinnostava ja monipuolinen työ, jossa voi oppia ja kasvaa, suojaa työyhteykseltä ja työuupumukselta.

– Työelämässä puhutaan paljon itseohjautuvuudesta, ajatellaan, että autonomia on hyvinvoinnille tärkeintä. Itsenäisesti työskentelevä joutuu kuitenkin kantamaan vastuuta, mikä voi johtaa aikataulupaineisiin ja töiden kasaantumiseen.

Voimavaroja kasvattavat myös oman työn tulosten näkeminen ja yhteisöohjautuva tiimi. Hakanen toteaa, että suomalaisessa riittämättömyyden kulttuurissa pitäisi miettiä enemmän, mitä on saanut aikaan kuin mitä ei ole saanut. Muilta saadun palautteen lisäksi on hyvä arvostaa oman työtään ja ymmärtää sen merkitys.

– Lisäksi tarvitsemme yhteisöllisyyttä ja myönteistä vuorovaikutusta voidaksemme hyvin. Onneksi poikkeusaikanakin on pystytty löytämään uusia tapoja yhteisten tekemiseen.

Tutkimuksessa oli mukana 11 468 työntekijää, 87 työpaikkaa ja 11 ammattiryhmää: lääkärin, sairaanhoitajat, lähihoitajat, pankki- ja vakuusalan työntekijät, vartiointi- ja turvallisuusalan työntekijät, tutkijat, sihteerit ja assistentit, tukitoimintojen työntekijät, museo- ja kirjastotyöntekijät sekä esihenkilöt ja johtajat. Pitkittäistutkimuksessa kolmen vuoden seurannassa mukana oli 2 334 ensimmäiseen, työn imua koskevaan kyselyyn vastannutta.

Lähde: Työn imu -tutkimus, TTL

LUE LISÄÄ ttl.fi

TYÖN IMUUN Satu Tuovinen (oik.) pääsi kiinni vasta työpaikan vaihdoksen ja lisäkoulutuksen siivittämänä. Kahvikaverina hoitaja Tanja Hirvonen.



HETI ALUSSA Satu Tuovinen kysyi työntekijöiltä, millaisen esihenkilön he haluavat. Hän arvostaa kuuntelevaa ja keskustelevaa työkulttuuria.



Entä jos työaikaa lyhennettäisiin?

PÄÄMINISTERI SANNA MARIN (sd) on ottanut pariin otteeseen kantaa työajan lyhentämiseen. Hänestä kuusituntinen työpäivä tai nelipäiväinen työviikko ovat tavoiteltavia ja kokeilemisen arvoisia.

Islannissa 35-36-tuntista työviikkoa on jo kokeiltu, ja kokemukset ovat hyviä. Työntekijöiden stressi väheni, loppuun palamisen riski pieneni, ja tuottavuuskin parani tai pysyi ennallaan.

Kannatatko työajan lyhentämistä?

TULEEKO MIELEESI KYSYMYS,

jonka haluat esittää JHL:n jäsenille?

Lähetä se osoitteeseen motiivi-palaute@jhl.fi



Kari Vatanen
EDUSTAJISTON JÄSEN
JYVÄSKYLÄ

Kannatan, jos se toteutetaan ansio-tasoa alentamatta.

Minulla on tuntuma asiaan, sillä laadin työvoimapulaa potevalle yritykselle henkilöstösuunnitelman. Sen pohjalta yrityksessä tehtiin paikallinen sopimus, jossa työaikaa lyhennettiin. Ennen työskenneltiin seitsemästä 16:een, nyt seitsemästä 13:een. Se sisältää ruokataun, joka on työaikaa, ja kaksi lyhyttä virkistystaukoa.

Kyselyn mukaan henkilöstö pitää muutosta hyvänä. Tuottavuuteen sillä ei ole ollut vaikutusta. Myös yrityksen rekrytointiongelmat ovat hävinneet, ja porukkaa on tulossa ovista ja ikkunoista.

Työajan lyhentäminen ei ehkä istu kaikille aloille, mutta tässä työpaikassa se on lisännyt onnellisuutta.



Ari Hartonen
EDUSTAJISTON JÄSEN
HELSINKI

Suhtaudun asiaan myönteisesti. Esimerkiksi vanhusten kotihoidossa työn rasitus on sitä luokkaa, että henkilöstö väsyi. Asiakkaalta toiselle juostaan tukka putkella ilman taukoja. Uskon, että kuuden tunnin työvuorot tehostaisivat työn tuottavuutta, parantaisivat henkilöstön jaksamista ja vähentäisivät poissaoloja.

Nyt yritykset valittavat työvoimaa. Hitsareita ja joitain muita erityisosaajia on vähän, mutta muuten väitän, että työntajat eivät palkkaa uusia, vaikka tulijoita olisi. Omallakin työpaikalla tehdään järjettömät määrät ylityötä.

Ennen pitkää työaika joka tapauksessa lyhenee, koska automaatio ja robotisaatio kehittyvät ja koneet tekevät ison osan töistä.



Heli Hamari
EDUSTAJISTON JÄSEN
KOUVOLA

Ehdotus herättää minussa enemmän kysymyksiä kuin vastauksia.

Päällisin puolin työajan lyhentäminen kuulostaa hyvältä idealta, mutta lopullista kantaa en osaa sanoa ennen kuin tiedän, miten se toimisi Suomessa ja nimenomaan kuntatyössä. Tämä vaatisi laajaa ja riittävän pitkää kokeilua, jossa myös mittaristo on tarkkaan harkittu.

Kunnissa resurssit on jo nyt vedetty äärimmäisen niukaksi ja töiden uudelleenjärjestelyn uhka on jatkuva. Henkilöstö on hyvin sitoutunutta, jopa siinä määrin, että vapaa-ajallakin ollaan huolissaan, miten työt sujuvat, jos joku on poissa.

Tämä henkinen riippuvuus huolestuttaa minua tällä hetkellä enemmän kuin työpäivän pituus.

En extra förälder

I jobbet med flyktingbarn ska man ha hjärtat på rätt ställe och våga lita på sin magkänsla.

text Marina Wiik foto Christoffer Björklund

I ett beige hus på landsbygden i österbottniska Oravais bor familjen Annorlunda. De äter, sover och umgås som vilken annan familj som helst. Men ingen av dem är släkt med varandra och vissa saknar ett gemensamt språk.

Huset kallas Taberna och har tidigare varit bland annat bybutik. Sedan slutet av 1990-talet har det fungerat som hem för ensamkommande flyktingbarn från till exempel Somalia, Afghanistan, Irak, Jemen och Belarus.

En sommareftermiddag doftar det av nybryggt kaffe ända ut i trapphuset. Ett par tonåringar äter glass i mjuka korgstolar. I salen pågår ett parti Rummikub.

- Vi försöker skapa en hemlik och trygg vardag för barnen. Trots att de inte bor med sin egen familj, ska de ha en möjlighet att lyckas i livet, säger **Johanna Granberg**.

Hon är en av de nio handledare som turas om att axla rollen som förälder i familjen Annorlunda, som de ofta kallar sig. Granberg bekantade sig med flyktingarbetet medan hon studerade till socionom och visste genast att det var hennes grej.

- Jobbet känns meningsfullt eftersom man direkt kan påverka barnens uppväxt. Samtidigt som jag följt flera av våra tonåringar sedan tidig barndom, har jag själv mognat som person.

Familjevardag i tre skift

Arbetet på Taberna sker i tre skift. Personalen ser till att barnen går till skolan, de handlar, städar och förbereder måltider. Kvällstid skjutsar de barnen till hobbyer och lagar mat. De anställda turas också om att ha vaknatt.

Jobbet är praktiskt och handledarna har goda möjligheter att planera sina arbetsdagar enligt eget omdöme.

- Friheten är ett stort plus, även om vi får stå ut med en del byråkrati, säger Granberg.

Just nu finns det sex barn mellan 12 och 16 år på Taberna. Vissa har bott på husets övre våning största delen av sitt liv, andra har anlänt till Oravais för ett par år sedan.

Rummen är enkelt inredda, men barnen har möjlighet att piffa upp dem enligt tycke och smak. Någon har klistrat upp fotbollsspelaren Ronaldo på dörren, en annan har nålat upp sin hemlands flagga och en vers på arabiska ovanför sängen.

Handledarna försöker hitta sätt att nå fram till barnen som individer. Johanna Granberg är musikintresserad och använder ofta musik för att skapa den första kontakten.





– Jag står stadigt i stormar. Barn rör inte för vad de har i bagaget.



GEMENSKAPEN MED kollegorna Marie Sjöblom och Maria Norrgård är viktig för Johanna Granberg. Spelet Rummikub fungerar ofta som isbrytare och är en favorit hos barn och vuxna.

JOHANNA GRANBERG ser det som ett privilegium att få vara en av de trygga personerna i flyktingbarnens liv. Som vikarie för Tabernas ansvariga handledare sköter hon också administrativa uppgifter.

- Det märks ganska snabbt vilka vuxna och barn som klickar. Som tur är har vi handledare väldigt olika bakgrund och ålder, så det finns att välja mellan.

När barnen kommer till Oravais får de tusen timmar språk-undervisning innan de börjar i en vanlig skolklass. En del av personalen talar också andra språk än finska eller svenska.

- I början kommunicerar vi ofta med hjälp av programmet Google translate. Vid behov använder vi tolk.

Granberg påpekar att det tar sin tid att få barnens förtroende, speciellt om de saknat vuxna förebilder eller blivit väldigt sårade av vuxna förut.

- Jag försöker stå stadigt i stormarna och tänka att barnen inte kan rå för vad de har i bagaget.

Väljer sina strider

Ett av rummet på andra våningen står tomt. Sedan 2019 är Taberna ett kombihome, vilket innebär att barn kan inkvarteras där också i väntan på asylbeslut - ibland på mycket kort varsel.

Beslutet kan dröja ett år och väntan kan vara väldigt jobbig.

- Om barnet nekas uppehållstillstånd, ser vi tillsammans över situationen och vilka möjligheter det till exempel finns att överklaga. Det viktigaste är att prata och finnas till hands.

De flesta ensamkommande flyktingbarn har kontakt med sina föräldrar eller någon annan familjemedlem. Personalen hjälper dem att stå i förbindelse med hemländernas kulturer till exempel genom valet av maträtter. Även om hemmet är religionsfritt, har barnen också rätt att utöva sin religion.

Varje barn har en egenhandledare, en socialarbetare samt en företrädare som bistår dem i juridiska ärenden. Personalen inom flyktingarbetet antas följa samma regler som barnskyddet, men har inte samma rättigheter som en barnskyddsmyndighet.

- Vi får till exempel inte ta telefoner av ungdomarna eller begränsa användningen av dem. Det är ett stort problem, eftersom onlinespel är väldigt beroendeframkallande.

Ganska ofta när Granberg försöker få tonåringarna att hjälpa till kontrar de med ett "Du får ju betalt för det här". Ju äldre barnen blir, desto svårare är det att ställa absoluta krav på dem.

- Ibland får vi kämpa länge med att införa vissa rutiner. När det plötsligt börjar funka per automatik, känns det som en stor seger. Det lönar sig ändå inte att strida om allt.

En osäker bransch

De första flyktingarna kom till Oravais 1997. Johanna Granberg anser att byn är en bra plats för barnen. De har mer rörelsefrihet än på större orter och via hobbyer, speciellt fotboll, har många hittat en gemenskap utanför hemmet.

Hon har kontakt med många barn som hon lärt känna under de tio år hon jobbat med flyktingar. En flicka som vuxit upp på Taberna har blivit som en extra syster i hennes barndomsfamilj.

Personalen får sällan positiv feedback av barnen i realtid. I efterskott kan de däremot säga att de saknar personalen och Taberna. I vardagen hämtar Granberg stöd i den kollegiala gemenskapen och en stundvis rätt så kärv humor.

Trots att de vuxna i familjen Annorlunda jobbar långsiktigt, är de medvetna om att de valt en osäker bransch.

- Ifall inga flyktingbarn tar sig till Finland, blir vi alla utan arbete. Det är något vi måste leva med. □

Kuolemanvakava humoristi

Harva meistä miettii hetkeä, jolloin tulee kuolemaan. Toimittaja-kirjailija Minna Lindgren miettii. Jos hän saisi valita, taustalla soisi jokin Beethovenin jousikvartetoista.

teksti Ulla Puustinen kuvat Vesa Tyni

Ajatus ikääntymisestä ja lähestyvistä kuolemasta ei kuulu kahvipöytäkeskustelujen suosikki-aiheisiin. Helsinkiläinen toimittaja-kirjailija **Minna Lindgren**, 58, ei kaihda teemaa, vaan käsittelee sitä suoraan ja kiertelemättä niin teoksissaan kuin julkisissa puheenvuoroissaan.

Tuoreimmassa Lindgrenin kirjassa *Armon Anneli* kuolema on koko ajan läsnä. Tosin siinä kyse on eläimistä, jotka kirjan päähenkilö, Haaromäen kunnaneläinlääkäriksi pestautunut Anneli Kaulimo, päästää piikillä kärsimyksistään.

Hirtehisellä tavalla teoksessa rinnastuu ihmisen ja eläimen ero, sillä ihmisen osa on kärsiä, kun taas eläinsuojelulaki ja direktiivit takaavat lehmille ja lemmikeille nopean lopun.

Kumman osa on parempi - sitä sopii Lindgrenin mielestä pohtia.

Äidillä oli unelmaloppu

Kuolema hiipi osaksi Lindgrenin elämää omien vanhempien ikääntymisen myötä 2000-luvun alussa. Hänen isällään oli hoitotahto, mutta yksityisessä hoitokodissa sitä ei noudatettu.

- Henkilöstö vaihtui, oli kiire ja vähänkin kuumeiset asukkaat vietiin ambulanssilla sairaalaan, pois heidän vastuultaan.

Isä kuoli 2007. Sen jälkeen Lindgren kirjoitti laajan artikkelin tämän loppuvaiheista Helsingin Sanomien Kuukausiliitteeseen ja sai siitä alan arvostetuimman tunnustuksen, Bonnierin suuren journalistipalkinnon.

- Isä oli kuolemassa vanhuuteen, mutta häntä hoitaneet lääkärit ja hoitajat eivät tunnistanee hro:ta, eli haurausraihnausoireyhtymää. Loppujen lopuksi isän kuolema oli hyvä, mutta sitä edelsi joukko turhia hoitotoimenpiteitä ja tarpeetonta byrokratiaa.

Nykyään oireyhtymä tunnetaan paremmin. Sillä tarkoitetaan vanhuksen elintoimintojen hiipumista, jolloin liikkuvuus rajoittuu, aistit heikenevät ja virkeys, sosiaalisuus ja uteliaisuus vähenevät. Lopulta sammuu myös ruokahalu, ja sen jälkeen murtuvat viimeisetkin kehon puolustusmekanismit. Seurauksena on yleensä keuhkokuume tai jokin muu kuolemaan johtava tulehdus.

Prosessi voi kestää kuudesta viikosta useaan vuoteen, mutta Lindgrenin mielestä kuuluu lääkärin ja hoitajien ammattitaitoon tunnistaa oireet.

Äitinsä kuolemaa hän kuvaa suorastaan unelmalopuksi.

- Hän sai elämänsä ensimmäisen ja viimeisen sydänkohtauksen, kun oli juuri laittanut itsensä valmiiksi nukkumaan, kuunteli Bachin Goldberg-muunnelmia ja luki Suomen Kuvalehteä.

Lindgren toivoo saavansa samankaltaisen lopun.

- Taustalla ei soisi Bach vaan jokin Beethovenin jousikvartetoista.

Kun kipulääkitys ei auta

Lindgren kuuluu Oikeus arvokkaaseen kuolemaan -yhdistykseen ja on ollut lukuisissa paneeleissa, seminaareissa ja työryhmissä, joissa on pohdittu oikeutta eutanasiaan. Hänen mielestään eutanasia tulisi sallia, kun kyseessä on parantumaton, kuolemaan johtava sairaus ja potilas sitä itse tahtoo.

Tässä kohtaa eutanasian vastustajat vetävät yleensä esiin kipulääkityksen ja saattohoidon. Lindgren kuitenkin muistuttaa, että on useita rappeuma- ja muita sairauksia, joihin hyväkään kipulääkitys ei auta.

- Sitä paitsi kipu ei ole lääketieteellinen tila, jonka lääkäri voi mitata tai arvioida toisen puolesta. Kipu on subjektiivinen kokemus, ja ihminen itse päättää, kestääkö sen vai ei.

Hänen mielestään on pahimman sortin väärinkäsitys asettaa saattohoito ja eutanasia vastakkain.

- Jokainen kuoleva on oikeutettu saattohoitoon, ja eutanasia on joissain tapauksissa osa hyvää saattohoitoa.

Eutanasiapäätös pidentää ikää

Eutanasia on nykyään sallittu Hollannissa, Belgiassa, Luxemburgissa ja Espanjassa. Sveitsissä, Saksassa, ja Kanadassa sallitaan avustettu itsemurha. Silloin lääkäri voi potilaan pyynnöstä määrätä lääkkeitä, joiden avulla tämä voi suorittaa itsemurhan.

Hollannissa taannoin tehty tutkimus puoltaa Lindgrenin mielestä eutanasian sallimista. Sen mukaan ne parantumat-

AIKAJANA

1963

Syntyi Helsingissä suurperheen kuopuksena.

1969

Aloitti viulunsoiton ja oppi lukemaan ja uimaan.

1973

Osti kirjoituskoneen ja alkoi toimittaa Siimahäntä-lehteä.

1983

Aloitti musiikkitieteen, viestinnän ja estetiikan opinnot yliopistossa.

1986

Palkattiin töihin Yleisradion silloiselle musiikkiosastolle.

**KATSO
MINNA
LINDGRENIN
ROCK- JA POP-
SUOSIKIT!!**
motivilehti.fi

*– Äidilläni oli
unelmaloppu.
Sellaisen haluaisin
itsekin.*

– Vastuunkanto tarkoittaa usein ikäviä päätöksiä.

tomasti sairaut, joilla on eutanasiapäätös, elävät pidempään kuin ne, joilta se puuttuu.

- He ovat myös onnellisempia, koska heidän ei tarvitse pelätä, mitä on edessä tai ovatko elämänsä viimeisinä kuukausina taakkoja lähipiirilleen. He tietävät, että voivat lähteä, kun eivät enää jaksa.

Syyskuun alussa raporttinsa jättänyt asiantuntija-työryhmä ei päässyt yksimielisyyteen siitä, tulisiko eutanasia tai lääkäriavusteinen itsemurha sallia Suomessa, ja asia tuskin etenee lainvalmisteluun asti.

- Se on sääli, sillä 2019 eduskuntavaalien vaalikonevastausten perusteella enemmistö nykykansanedustajista kannattaa eutanasiaa. Tällä vaalikaudella lakiesitys saattaisi saada enemmistön taakseen.

Lemmikki ei ole perheenjäsen

Toinen *Armon Annelin* kantavia teemoja on ihmisen ja eläimen suhde – se kun saa aina vaan oudompia piirteitä. Lemmikkieläimen inhimillistämisen ei tunnu olevan mitään rajaa, kuuluu kirjan viesti.

Viime keväänä ilmestyneessä teoksessa eläinlääkäri joutuu hoitamaan masentunutta kääpiöparta-agamaa, väsähtänyttä terapia-alkappa ja kolesterolista, diabeteksestä ja parista muusta elintason sairaudesta kärsivää kissaa. Entä miten toimia, kun omistaja tuo vastaanotolle koiransa, jonka vahinkoraskaus pitäisi abortoida?

- Tietenkin eläinrakas saa ja voi laittaa tuhansia euroja lemmikinä hoitoihin ja hyvinvointiin, mutta ehkä mansikantuoksuinen vaahtokylpy ei ole sitä, mitä koira eniten toivoo, Lindgren epäilee.

Hän on itsekin eläinrakas, mutta ei käytä lemmikkikissoista Farinellista ja Kleopatrasta puhuessaan hän-pronominia muuten kuin komediallisessa mielessä.

- Ihmiset ajattelevat, että lemmikki nauttii samasta kuin mekin, eivätkä ymmärrä, että se ei ole perheenjäsen tai minun paras kaveri vaan eläin.

Urheilupakinoista korkeakulttuuriin

Lindgren on koulutukseltaan musiikkiteoreetikko, ja hän työskenteli pitkään Yleisradiossa.

Parhaiten yleisö tuntee hänet Ehtoolehto-trilogiasta, jossa hän tarkastelee vanhusten hoidon tilaa kriittisesti mutta itselleen ominaisella huumorilla. Kirjat ovat olleet menestys, sillä ne on käännetty kymmenelle kielelle.

Tätä nykyä Lindgren operoi laajasti kulttuurin kentällä. Ylelläkin hän esitelmöi oppineesti klassisesta musiikista ja tekee pakinoita Urheiluhullut-

radio-ohjelmaan. Lisäksi hän juontaa erilaisia kulttuurialan tapahtumia ja tekee kirjailijavierailuita.

Lindgrenistä on upeaa, että kaiken aikaamme kuuluvan visuaalisen ilotulituksen rinnalle ja ohikin ovat nousseet podcastit, äänikirjat ja vanha kunnan radio. Hänestä radio on vahva väline ja ylivoimainen musiikista puhumiseen ja sen kuunteluun.

Suoratoistopalvelut ovat laajentaneet ohjelmien kuulijakuntaa, mutta Lindgrenistä on oma viehätyksensä pitää auki Yle Radio 1:tä.

- Se on kuin elävä tietosanakirja, joka lisää ymmärrystä maailmasta. Ohjelmat vaihtuvat, ja kohta huomaa, että tästäkään asiasta en olisi tiennyt mitään, jos radio ei olisi ollut päällä.

Kuntapolitiikan” jämäpaikka”

Viime kesäkuussa Lindgrenin elämässä kääntyi kokonaan uusi lehti, kun hänet valittiin ensikertalaisena Helsingin kaupunginvaltuustoon.

- Lähden politiikkaan idealistisesti kantamaan vastuuta ja edistämään hyviä asioita, en omaa uraa tai saamaan sulkia hattuuni, hän sanoo.

Lindgren arvelee etenkin kulttuuriväen äänestäneen itseään. Siksi yllätys oli suuri, kun oma puolue vihreät sijoitti hänet sosiaali- ja terveyslautakuntaan.

- Jämäpaikka, jotka kukaan ei halunnut!

Lautakunnassa on kokoomusen enemmistö, ja Lindgren epäilee, että edessä on tukku leikkauksia ja ikäviä päätöksiä.

- Vastuunkanto on usein ikäviä päätöksiä. Voin vain pyrkiä tekemään vähemmän huonoja kuin ehkä muuten tehtäisiin.

Kysykää hoitajilta, he tietävät

Lindgren on julkisesti tuottujen sosiaali- ja terveyspalveluiden kannattaja, mutta hän on valmis julkisen ja yksityisen yhteistyöhön, sillä se tarjoaa mahdollisuuden oppia ja kehittää myös omia palveluja.

- Mutta on oltava hirveän varovainen sen suhteen, paljonko ja millä kriteereillä esimerkiksi vanhusten ja vammaisten hoitoa annetaan yksityisten hoidettavaksi. Yrityksille se on aina bisnestä, mikä tarkoittaa, että sen on tuotettava voittoa omistajilleen.

Sote-alan henkilöstöpulaa Lindgren torppaisi lisäämällä hoiva-avustajia ja muuta avustavaa henkilökuntaa, jotta hoitajat voisivat keskittyä potilaisiin.

- On kysyttävä hoitajilta, mitä työn arki on ja miten työ tulisi organisoida. Suomessa on edelleen aivan liian hierarkkinen terveydenhoito, jossa työntekijöitä ei kuunnella. □

1997

Avioitui ja sai kolme tytärtä (1999, 2001, 2003).

2008

Aloitti vapaana kirjoittajana ja perusti Suoltamo-yrityksen.

2011

1. kaunokirjallinen teos, Sivistyksen turha painolasti, ilmestyi.

2021

Valittiin Helsingin kaupunginvaltuustoon.



Motiivini

MISTÄ KEKSIT KISSOJEN NIMET FARINELLI JA KLEOPATRA?

Farinelli on kastroitu kolli, ja se sai nimen 1600-luvun kuuluisimman kastroattilaulajan mukaan. Kleopatra on Kleopatra, koska se on kaunis ja oikukas.

JULKINEN PALVELU, JOTA ARVOSTAT JA KÄYTÄT?

Peruskoulu on yhteiskunnan kivijalka. Terveystieteiden tutkimuskeskus, päivähoidot, julkinen liikenne, kirjastot – kaikki ovat suunnattoman tärkeitä.

KEHU HELSINGIN PORMESTARIA JUHANA VARTIAISTA (KOK)?

Laajasti sivistynyt ihminen, jolla on hyvä sydän ja joka on helposti lähestyttävä. Hän puhuu ilman papereita, ei pelkää sanoa, että minä päätin näin, eli ei pakoile vastuuta. Niin fiksu, että voi myöntää olleensa väärässä.



Alueelta

Yhdistysten ilmoituksia alueittain. Kokous-, koulutus- ja tapahtumailmoitukset löytyvät myös jhl.fi/tapahtumakalenteri.

Etelä-Suomi

Espoon kaupungin työntekijät JHL 197

Ensimmäinen purkukokous 12.10. klo 17 Valtuustotalo, Valtuustosal, Espoonkatu 5. Kokouksen esityslista löytyy yhdistyksen kotisivuilta espoo197.jhlyhdistys.fi.

Lahden JHL 048

Jäsenkokous 13.10. klo 16 Kotiniemi, Kotiniemenkuja 31. Kotiniemi alueen jatko/luopuminen. Ilm. 11.10. mennessä yhd. toimistolle p. 050 369 9920 tai jhltoimisto@gmail.com.

Pääkaupunkiseudun yksityisen sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden henkilökunta JHL 141

Sääntöm. syyskokous 10.11. klo 17 hybridinä. Kokouksen kirjautumislinkki tulee jäsenille sähköpostiin. Liity kokoukseen ajoissa, klo 16.40 alkaen. Kokouksessa vahvistetaan luottamusmiehet ja valitaan uusi hallitus kaudelle 2022–2023. Päätetään lisäbudjetista, esitetään toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2022. JHL edustajistovaaliehdokkaiden asettaminen. Jokaiselle osallistujalle yllätyslähjä ja lisäksi arvotaan viisi S-ryhmän lahjakorttia.

Riihimäen kunnalliset JHL 260

Sääntöm. syyskokous 18.11. klo 18 Ingafessa, Länsitie 15, Riihimäki.

Helsingin sosiaali- ja terveysalan hoitohenkilöstö JHL 398

Sääntöm. syyskokous ja pikkujoulu 3.12. klo 17 Hotelli Arthur, Vuorikatu 19, Helsinki. Valitaan yhdistykselle puheenjohtaja, toiminnantarkastajat ja edustajat yhteisjärjestykseen. Etäosallistumismahdollisuus. Ilm. ja tied. viim. 17.11. pirkko.makela@hotmail.fi tai 041 533 7259. Ilmoittautuessaasi kerro, osallistutko etänä vai fyysisesti. Jos etänä, ilmoita sähköpostiosoit-

teesi kokouslinkkiä varten. Yhdistys tarjoaa illallisen kokoukseen osallistuneille jäsenilleen. Tuo pieni nimetön pikkujoulupaketti (arvo n. 5 €), tonttu jakamassa lahjat.

Itä-Suomi

Ylä-Savon Sote JHL 698

Sääntöm. syyskokous 4.11. klo 18 ravintola Raatihuone, Kauppatkatu 22, Iisalmi. Ilm. viim. 27.10. sonja.raisanen@ylsavonsote.fi.

Sisä-Savon JHL 233

Sääntöm. syyskokous 11.11. klo 17.30 ravintola Sillassa, Urheilutie 3, Tervo. Hyväksytään yhdistyksen uudet säännöt. Kokouksen yhteydessä ruokailu. Ilm. ennakkoon 29.10. mennessä ssjhl@outlook.com.

Lounais-Suomi

Nakkilan kunta-alan ammattiyhdistys JHL 374

- Yhdistyksen jäsenille pizzapäivät 13.–14.10. Vanhassa kirjakaupassa, Kauppatie 1. Voit valita pizzan kolmella täytteellä. Esitä jäsenkorttisi ja kuittaa selvällä nimikirjoituksella paikan päällä olevaan vihkoon.
- Sääntöm. syyskokous 1.11. klo 18 Nakkilan OP:n kokoustilalla, Porintie 4, 29240 Nakkila. Valitaan uusi hallitus.

Oulu

Limingan JHL 531

Sääntöm. syyskokous 4.11. klo 17 Cafe Lakeus/yläosan kokoustilalla, Liminganraitti 10. Hallitus klo 16.30. Tarjoilujen vuoksi ilm. 1.11. mennessä Eeva-Liisalle 040 732 8000.

Pohjanmaa

Kristinestads JHL – Kristiinan kaupungin JHL 222

Teatterimatka 30.10. Vaasaan, Katri Helena -musikaalia katsomaan. Yöpyminen hotelli Astorissa, ruokailu Villa Sandvikissä. Lähtö KRS klo 12.30 ja ABC

klo 12.40. Ilm. 10.10. mennessä Lilianille tekstiviestillä 040 867 3752. Jäsenille ilmainen, muut 150 €. - Teatterresa till Katri Helenas musikal den 30.10 Start kl. 12.30 Krs och vid ABC. Övernattning i hotel Astor och vi äter på Villa Sandvik. Anmälan senast 10.10 till Lilian 040 867 3752. För medlemmar är resan gratis, övriga 150 €.

Sisä-Suomi

Nokian JHL 105

Sääntöm. syyskokous 10.11. Kokouspaikka tarkentuu lähempänä kokousajankohtaa ja ilmoitetaan yhdistyksen nettisivuilla nokia105.jhlyhdistys.fi.

Jyväskylän JHL 616

Sääntöm. syyskokous 13.12. klo 18 kansalaistoiminnan keskus Matara, Matarankatu 4, Jyväskylä. Kokoukseen on mahdollista osallistua myös etäyhteydellä. Puheenjohtajan ja hallituksen valinta vuosille 2022–2023, edustajistovaaliehdokkaiden hyväksyminen.

Valtakunnallinen

Tiealan yhdistys JHL 699

- Yhdistyksen jäsenistön toiminnan suunnitteluviikonloppu 15.–17.10. Imatran ja Aulangon kylpylöissä (Aulanko Hämeenlinnassa). Pitkien etäisyysien ja koronaohjeistusten johdosta virkistysviikonloppu ja kuukausikokous 16.10. pidetään kahdessa eri paikassa. Matkustuskulut korvataan.
- Yhd. kokous 16.10. klo 12–14, toteutetaan Teamsilla hybridikokouksena. Myös pelkkään kokoukseen voi osallistua kummassakin kylpylässä. Kokouksessa mukana Aulangolla kertomassa ajankohtaisista työsuojelun- ja ym. asioista JHL:stä sopimusasiatuntija Jussi Päiviö. Kokoukseen osallistujille yhd. tarjoaa ruokailun kokouksen päätteeksi. Yhd. kustantaa jäsenilleen kylpyläviikonloppuun 15.–17.10. Tarkempaa tietoa tästä on lähetetty myös sähköpostilla yhdistyksen jäsenille. Lisät. ja ilm. Imatran osalta 0400 483 697, marko.hyvonen@destia.fi ja Hämeen-

linnan Aulangon osalta 040 524 2427, tapio.ristamaki@destia.fi. Ilmoittautu 4.10. mennessä. Myös avec on tervetullut omakustannushintaan mukaan virkistytymään ja yhdistyksen toimintaa suunnittelemaan.

Aluehallintoviraston, Valtiokonttorin, Digi- ja väestötietoviraston henkilökuntayhdistys JHL 717

Sääntöm. syyskokous 6.11. klo 13–16 Helsingin Jätkäsaarella, Clarion Hotel Helsingissä, Tynnenmerenkatu 2, 00220 Helsinki. Kokousta ennen klo 12–13 tarjoillaan keittolounas hotellin katutasen makasiinissa sijaitsevassa Kitchen & Table -ravintolassa, jossa sijaitsee myös kokoustilat tunnuksella JHL 717. Allergioista ym. ruokarajoitteista voi olla itse yhteydessä ravintolaan. Yhdistyksen hallituksen koko, valitaan yhd. pj sekä hallituksen varsinaiset ja varajäsenet vuosille 2022–2023. Kokoukseen osallistuneilla on mahdollisuus lähteä kokouksen jälkeen jäsenristeilylle Tallinnaan. Laiva lähtee Helsinki/Länsiterminaalille 1:stä klo 18.30 (terminaalissa oltava klo 17.30) ja paluukyyti Tallinnasta takaisin Helsinkiin lähtee klo 12.30. Laiva on Helsingissä 7.11. klo 16. Ruokailut sis. jäsenristeilyn omavastuuhintaan. Ilm. kokoukseen (keittolounasta varten) ja sit. ilm. risteilylle 1.10. mennessä timo.tuovila@avi.fi. Risteilyn sivusto (ei palauteta) omavastuumaksu 35 €/hlö tulee maksaa 1.10. mennessä yhdistyksen tilille. Saat tilinumeron joko Timolta tai Terhiltä. Huomaathan, että jos olet jo ilmoittautunut, mutta joudut peruuttamaan osallistumisesi, tulee sinun erikseen ilmoittaa peruutuksesta Timolle tai Terhille. Maksamaton omavastuumaksu ilmoittautumisen jälkeen, ei riitä peruutukseksi. Lisät. terhi.raatesalmi-salonen@avi.fi ja timo.tuovila@avi.fi.

Varsinais-Suomi

Turun seudun kunnalliset vapaa-aikatyöntekijät JHL 623

Sääntöm. syyskokous 13.11. klo 16 Nuorten taide- ja toimintatalo Vimma, Aurakatu 16, Turku. Kokouksessa yhd. pj valinta, lm-henkilöiden ja toimihenkilöiden valinnat kaudelle 2022–2023 sekä hyväksytään toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2022. Kokouksen jälkeen kokoukseen osallistuville yhd. järjestää risteilyn Tku-Tukholma-Tku. Risteilylle ilm. viim. 30.9. jael.silander@turku.fi. Ilmoita nimi + syntymäaika. Risteily osallistujille

ilmainen! Kokoukseen voit osallistua ilmoittamatta!

Turun varuskunnan siviilit JHL 809

Sääntöm. syyskokous 4.12. klo 8.45
Piknik risteily Viking Line Amorella
Ensimmäinen Linja, Turku.
Ilmoittautuminen 5.11. mennessä
vesa.mikkonen@puolustuskiinteistot.fi
tai 029 483 2609.



Ilmoitusten jättäminen

Yhdistysilmoitukset jätetään osoitteessa www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma

Mikäli haluat kokousilmoituksen lehteen, täytä lomakkeen kohta 3, jossa ruksaat kohdan ”Haluan tapahtuman myös Motiivi-lehteen”.



Tule mukaan Ammattialafoorumiin!

JHL:n tähtitapahtuma Ammattialafoorumi järjestetään 29.-30.10. suorana verkkotapahtumana. Mukaan voi ilmoittautua aina 17.10. asti. Aiemmat ilmoittautumiset ovat yhä voimassa. Ammattialafoorumissa mukana muun muassa Perttu Pölönen, Jorma Uotinen sekä Kari Ketonen. Kaksipäiväisen tapahtuman juontaa Christoffer Strandberg. Perjantain gaalaillassa esiintyvät Pete Parkkonen ja Christa Siegrids. Gaalan huipentaa tähtiammattilaisten palkitseminen.

LUE LISÄÄ

jhl.fi/ammattialafoorumi

READ IN
ENGLISH

jhl.fi/en/
2021/09/16



Uusi verkosto Sisä-Suomeen

JHL:n kolmas maahanmuuttajaverkosto on aloittanut toimintansa.

teksti Ulla Puustinen kuva Raisa Musakka

Elokuun puolivälissä 2021 Tampereen Viikinsaarella oli koolla innokas poppoo. Yksi oli alun perin Intiasta, toinen Etelä-Afrikasta, kolmas Ranskasta, neljäs Brasiliasta, viides Venäjältä, kuudes Thaimaasta. Uuden maahanmuuttajaverkoston perustamistilaisuuteen osallistui kaikkiaan 17.

– Verkosto on vielä niin uusi, ettei sillä ole nimeä. Hyviä nimiehdotuksia otetaan vastaan, kannustaa aluetoiminnan asiantuntija **Isto Mäkelä** Sisä-Suomen aluetoimistosta.

Mäkelä toimii uuden verkoston aluevastaavana mutta painottaa, että toiminnan on lähdeittävä jäsenistä ja heidän toiveistaan.

– Pyrin huolehtimaan siitä, että into ja toiminta eivät lopahda, mutta muuten pallo on heillä.

Jo kolme verkostoa

Liitossa käynnistyi tämän vuoden alussa kaksivuotinen maahanmuuttajaprojekti. Sen tavoitteena on lisätä alueellisten verkostojen määrää ja kohdentaa muutenkin palveluja maahanmuuttajataustaisille jäsenille.

Sisä-Suomi on luonteva paikka käynnistää uusi verkosto, sillä Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa asuu runsas 400 ulkomaalaistaustaisia JHL:n jäsentä.

– Tärkein tavoite on saada heidät yhdistystoimintaan sekä yhdistysten ja liiton päätöksen-

tekoon, sanoo JHL:n projektityöntekijä **Linda Savonen**.

Entuudestaan JHL:ssä on kaksi maahanmuuttajaverkostoa, KaMuT pääkaupunkiseudulla ja MeVe-verkosto Lounais-Suomessa.

Paljon toiveita

Ensimmäisessä verkoston tapamisessa tutustuttiin ja valittiin verkostolle vastuuhenkilöt.

Puheenjohtajana toimii **Panan Chanphakdee** ja varapuheenjohtajana **Michaël Fandi**.

Viikinsaarella pohdittiin myös verkoston tavoitteita ja jäsenten toiveita: lisää tietoa suomalaisen työelämän käytännöistä, kokemusten jakoa ja vertaistukea maahanmuuttajalta toiselle, yhteinen keilausilta, itämaisen ruoan kokkauskurssi ja ensiavun alkeet.

Verkosto kokoontuu parin kuukauden välein. Isto Mäkelä lupaa, että jokaisella tapaamisessa on työelämään ja -markkinoihin liittyvä tietoisuus.

Apua työnhakuun

Michaël Fandi toivoo, että ammattiliitot auttaisivat muualta tulleita ensimmäisten työpaikkojen haussa.

– Pitäisi neuvoa, kuinka työnhaun prosessi Suomessa toimii, jotta paikka ei jää saamatta jonnekin muutoseikan takia.

Myös Fadinilla oli aluksi vaikeuksia työnsaannissa, mutta opittuaan suomea ja suoritettuaan nuoriosio- ja vapaa-ajanohjaajan tutkinnon töitäkin löytyi.

Parhaillaan hän opiskelee kulttuurialan ylempää amk-tutkintoa ja työskentelee samanaikaisesti erityisnuorisotyöntekijänä Laukaassa.

Kiemurainen polku

Myös Lempäälässä asuvan **Sunitha Akurathin** polku työelämään ja ammattiliittoon on ollut kiemurainen. Suomeen hän tuli intialaisen aviomiehensä ja kahden lapsen kanssa kymmenen vuotta sitten.

Akurtahi hoiti lapsia kotona pari vuotta. Kun lapset aloittivat esi-koulussa ja päivähoitossa, hän pääsi te-toimiston kielikursseille ja aloitti sopeutumisen uuteen kotimaahan.

Intiassa suoritettua korkeakoulututkintoa ei kuitenkaan avanneet väylää työhön. Akurathi suoritti koulunkäynnin ohjaajan ammattitutkinnon 2018 ja sai työharjoittelun ansiosta vakituisen työpaikan Tampereelta.

Sisä-Suomen maahanmuuttajaverkoston seuraava tapaaminen on 9. lokakuuta Scandic City-hotellissa Tampereella.

Työllisyyden hoito kunnille

Työllisyyspalvelut siirtyvät valtiolta kunnille vuonna 2024. Kyse on mittaluokaltaan suuresta ja historiallisesta uudistuksesta, jonka tavoitteena on vahvistaa työllisyyttä ja parantaa työnhakijoiden palvelua. Samalla voidaan huomioida paikallisten työmarkkinoiden ja yritysten tarpeet.

Te-palvelut siirretään kunnalle tai useamman kunnan muodostamalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoima koostuu vähintään 20 000 henkilöstä.

Henkilöstön on tarkoitus siirtyä valtiolta kunnille liikkeenluovutuksella, mutta nyt matkaan on tullut mutkia. Tilanne huolestuttaa, sillä te-palveluissa työskentelee useita satoja JHL:n jäseniä. □

MIKÄ KUNTAKOKEILU?

Esimakua on jo saatu, sillä tämän vuoden maaliskuussa käynnistyi työllisyyden kuntakokeilu. Kokeilussa selvitetään, miten kunnat voivat tehostaa töttömiä työnhakijoiden nopeaa työllistymistä ja kehittää uusia ratkaisuja työvoiman saatavuuteen. Kokeilun piirissä ovat pitkään töttöminä olleet, osatyökykyiset sekä heikossa työmarkkina-asemassa olevat, noin 230 000 työnhakijaa. Kokeilussa on mukana 118 kuntaa tai kaupunkia ja 25 kokeilualuetta.

MIKÄ MUUTTUU?

Kokeilun tuloksia hyödynnetään, kun työllisyyspalvelut vuoden 2024 alussa siirtyvät kokonaan kunnille. Aiemmin valtio, etenkin työ- ja elinkeinoministeriö TEM ja sen te-toimistot ovat vastanneet työllisyyden hoidosta. Kun te-palvelut, kunnan koulutuspalvelut ja elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, voidaan huomioida paikalliset elinkeinoelämän tarpeet paremmin, nopeuttaa osaavan työvoiman saantia ja palvella töttömiä paremmin.

MITEN SIIRTO TAPAHTUU?

Te-palveluiden siirto valmistellaan ministeriöiden, te-palvelujen, ely-keskusten, kuntien ja muiden sidosryhmien kesken. Siirtoa valmistelevalle ministeriöryhmä vakuuttaa, että te-toimistojen henkilöstö siirtyy kuntiin virkamieslain mukaisesti liikkeenluovutuksella tehtäviensä mukana ja pääsääntöisesti nykyisillä tehtäväkuvilla. Myös työehdot säilyisivät keskeisiltä osin ennallaan, vaikka työnantaja vaihtuu valtiosta kuntaan.

MISTÄ VIELÄ ERIMIELISYYTTÄ?

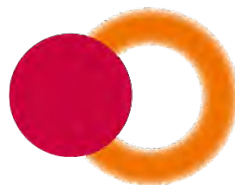
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää te-palveluiden siirtoa kunnille tärkeänä mutta kyseenalaistaa liikkeenluovutuksen. Kun toimeentulotuen myöntämiseen liittyvät tehtävät siirrettiin vuonna 2017 kunnista Kelaan, todettiin, ettei viranomais-tehtäviä voi siirtää liikkeenluovutuksella. KT vaatii, että sama pätee te-palveluiden siirtoon: tilannetta ei voi tulkita toisin, kun valtio on luovuttajana ja kunta vastaanottajana.



Jukka Sevón
Työ- ja elinkeino-
toimistojen
valtakunnallinen
pääluottamus mies, JHL

KUNTATYÖNANTAJAN ULOSTULO, jossa se vastustaa liikkeenluovutusta, antaa huolestuttavan viestin. Ministeriö on korostanut, että koko siirtyvän henkilöstön osaamista tarvitaan kunnissa ja tulevilla työllisyysalueilla. KT:n kanta kertoo kuitenkin sen, etteivät ainakaan kaikki kunnat toivota te-hallinnon väkeä tervetulleeksi. Tilanne huolestuttaa, ja sitä on seurattava tarkoin.

LUE LISÄÄ Työ- ja elinkeino-
ministeriö TEM, Kunta ja
hyvinvointialueyönantajat KT



Palveluaikoihin muutoksia

Työttömyyskassasta saat asiakaspalvelua monipuolisesti eri kanavissa. Uudistunut palvelukonsepti toimi kesällä hyvin ja kävi ilmi, että jäsenet asioivat mielellään usean kanavan kautta. Huomioimme toiveet ja tarpeet ja teemme syksyllä joitain muutoksia jäsenpalveluaikoihin.

Asiakaspalvelukanavat ja -ajat

Henkilökohtaista puhelinpalvelua tarjoamme jatkossa ma-to klo 9–12 numerossa 010 190 300. Ajat ovat samat kuin JHL:n jäsenpalvelulla.

Asiakaspalvelijamme vastaavat chatissa ma-pe klo 9–14. Chattiin pääset kassan nettisivuilta "Avaa Chat"-painikkeesta. Muina aikoina apunasi on Elsa Chatbot, joka ohjaa oikean tiedon äärelle. Chatin kautta voimme antaa neuvoa yleisellä tasolla, tietoturvasyistä ei chatissa voi antaa neuvoja henkilökohtaisesta tilanteesta.

eWertti nettikassan kautta voit lähettää viestejä joka päivä, milloin tahansa. eWerttiin kirjautut suomi.fi -tunnistautumisella, joten siellä voimme neuvoa myös omissa henkilökohtaisissa asioissasi. Vastaamme viesteihin pääsääntöisesti kahden arkipäivän kuluessa.

eWertissä pääset myös näkemään hakemuksesi käsittelytilanteen sekä sinulle lähetetyt selvitys-

pyynnöt, kirjeet ja päätökset. Moni asia selviääkin usein vain kirjautumalla eWerttiin!

Mitä meiltä kysytään?

Yleisin kysymys puhelimesta ja chatissa on: "Miten päivärahaa haetaan?". Yksityiskohtaiset hakuohjeet esimerkiksi työttömyyden, osaaikatyon, lomautuksen ja TE-palvelun ajalle löydät helposti nettisivuiltamme.

Lisäksi olemme julkaisseet yksityiskohtaiset hakemusten täyttöohjeet, jotka opastavat, miten hakemus täytetään eWertissä. Nämä ohjeet löytyvät sekä kirjallisina että videomuodossa.

Toinen yleinen kysymys liittyy hakemuksen käsittelytilanteeseen. Tiedon voit tarkastaa nettisivulta *Käsittelytilanne* -kohdasta sekä eWertistä.

Käsittelytilannetieto päivittyy lähes reaaliajassa. Riittää kun muistat, milloin lähetit hakemuksen ja vertaat päivämäärää kassan yleiseen käsittelytilanteeseen.

Huomaathan, että aina kuukauden viimeisenä päivänä sekä kuun alussa hakemuksia tulee moninkertaisesti verrattuna loppukuuhun. Eli tuolloin päivämäärät voivat vaihtua hitaammin.

Yleisimpiin kysymyksiin on nykyisin helposti löydettävissä vastaukset eri kanavista. Toki myös asiakaspalvelijamme ovat käytettävissäsi puhelimesta, chatissa ja eWertissä. Ota rohkeasti yhteyttä!

Poikkeukset jatkuvat

Seuraavat koronapoikkeuslait jatkuvat 30.11.2021 asti:

- sovitellun päivärahan suojaosan korotus (500 €/kk ja 465 €/4 vko)
- erityistä sovittelujaksoa ja laskennallista palkkaa ei käytetä sovitellussa päivärahaa
- yritystulojen sovittelu on mahdollista omalla ilmoituksella
- ennakkomaksun mahdollisuus ilman päätöstä enintään kuudelta kuukaudelta
- liikkuvuusavustuksen työmatkan keston edellytys kokoaikatyössä on lyhennetty (2 tuntia)

Jos poikkeuslait eivät jatku enää marraskuun jälkeen, käytetään 1.12.2021 alkavien jaksojen sovittelussa tavanomaisia suojaosia eli 300 euroa kuukauden ja 279 euroa neljän viikon sovittelujaksossa.



eWertti Netikassa on sähköinen asiointipalvelu, jonka kautta voit lähettää hakemukset ja ilmoitukset työttömyyskassaan itsellesi parhaiten sopivana ajankohtana.

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa

Postiosoite: PL 100, 00531 Helsinki
Sähköposti: tkassa@jhl.fi



eEmeli Puhelinkassa päivystää kellon ympäri numerossa 010 190 300 ja henkilökohtaisesti maanantai-torstai klo 9-12. eEmelissä saat ohjeita, voit tehdä kokonaan työttömän jatko-hakemuksen sekä tiedustella maksupäivää ja käsittelytilannetta. (Hinta kiinteästä verkosta soittaessa paikallisverkkomaksu ja matkapuhelinverkosta soittaessa oman operaattorin hinnoittelun mukaan)

Nettisivujen **Chat-palvelu** on avoinna maanantai-perjantai klo 9-14.



Kerrankin valokeilassa

Oulun teatterin valomies Teemu Huotari työskentelee taustalla, mutta tässä jutussa hän on pääosassa.

- Työ vaatii paineensietokykyä, sillä esityksen aikana voi sattua mitä vaan, hän sanoo.

teksti Ulla Puustinen Kuva Ester Van Dam



TEEMU HUOTARI
syntynyt 1987

KOTIPAIKKA
Oulu

KOULUTUS
media-assistentti

AMMATTI
valomies-operaattori

TYÖNANTAJA
Oulun teatteri

HARRASTUKSET
musiikki, alamäki-
pyöräily, maasto-
pyöräily, geokätköily

5

kahvikupillista
työpäivän
aikana

12

työkaveria,
1 pomo

40

kiloa
raskain
valonheitin

1

sähköisku
työuralla

6

päivää
työtä
viikossa

44

kengän
koko

2

kuukautta
lomautettuna
koronan takia

80

teatteri-
esitystä
vuodessa

9

vuotta
JHL:ssä

- Valomies työskentelee
kuutena päivänä ja
lepää seitsemäntenä.

LUE LISÄÄ, mitä kaikkea Teemun
työhön kuuluu motiivilehti.fi.



LOMA

Ihan Suomessa.

JHL-jäsenten Holiday Club -lomaedut

JHL:n omistamat lomahuoneistot nyt haettavissa viikoille 1–22/2022. Hakuaika päättyy 24.10.2021. Arvonta suoritetaan 26.10.2021. Kaikki osallistuneet saavat ilmoituksen (ensisijaisesti) sähköpostitse. Arvonnoissa vapaaksi jääneet ajankohdat tulevat varattaviksi 2.11.2021 klo 10.

Holiday Club Himos

2 mh huoneisto 4+2:lle

viikot 1, 8–13 **450 €/vko**, viikot 2–7 **350 €/vko**

Holiday Club Tampereen Kylpylä

viikosta riippuen huoneisto joko 2+2:lle, 4:lle, 4+2:lle tai 6:lle

vkl (3 vrk, pe–ma) tai arkiloma (4 vrk, ma–pe)
viikot 4, 6, 12, 20–21 **300 €/vkl** ja **250 €/arki**
viikko 9 **250 €/vkl** ja **200 €/arki**

Holiday Club Saimaa

2 mh huoneisto 4+2:lle

viikot 8–10 **450 €/vko**
viikot 11–12, 22 **350 €/vko**

Holiday Club Katinkulta

1 mh + makuualkovi 2+2:lle

viikot 8–13 **450 €/vko**, viikko 22 **350 €/vko**

Holiday Club Naantalın Kylpylä

vkl (3 vrk, pe–ma) tai arkiloma (4 vrk, ma–pe)
studio-huoneisto 2+2:lle

viikot 7, 13 **250 €/vkl** ja **200 €/arki**

Holiday Club Saariselkä

4 mh, 8+2:lle

varattavat viikot aukeavat sivustoille 2.11.2021 klo 10
sesonkiviikot **550 €/vko**, normaalisesongin viikot **250 €/vko**

Holiday Club Ylläs

2 mh huoneisto 4+2:lle

viikot 6–7 **350 €/vko**, viikot 8–18 **450 €/vko**

Lisätietoja kohteista, hinnoista, varaamisesta ja hakemisesta löydät sivuilta www.holidayclub.fi/yrityspalvelu. Kirjautu käyttäjätunnuksella: jhl ja salasanalla: jhlviikot

Holiday Club Yrityspalvelu

puh. 0300 870 903 (arkisin 9–15)
yrityspalvelu@holidayclub.fi

Holiday  *Club*

Sovitaanko samaan pöytään?

Teollisuuden työnantajaliitot pristelevät eroon valtakunnallisista työehtosopimuksista. Julkisella puolella ei ole yhtä kiihkeitä irtiottohaluja, mutta työnantaja haluaa lisätä paikallista joustoa JHL:n aloilla.

teksti Sami Turunen kuvat Vesa Tyni ja Mikko Oksanen/Lehtikuva

Metsäteollisuus ilmoitti viime syksynä, että se ei solmi jatkossa valtakunnallisia työehtosopimuksia vaan työehdoista sovitaan yritystasolla. Teknologiateollisuus puolestaan kertoi keväällä, että se ei tee valtakunnallisia työehtosopimuksia. Tästä sopimustoiminnasta vastaa sen sijaan uusi työnantajajyhdistys, johon teknologia-alan yritykset voivat halutessaan liittyä.

Teollisuuden työnantajien pyrkimyksissä on vahvasti ideologisia päämääriä, arvioi Itä-Suomen yliopiston dosentti **Tapio Bergholm**.

- Kysymys on myös siitä, että järjestäytyneiden työntekijöiden valitsema luottamusmiehet halutaan heittää pois työpaikoilta. He valvovat, että työnantajat noudattavat lakeja ja sopimuksia, ja tämä kuvio halutaan nyt murtaa.

- Työnantajat uskovat, että heillä on nyt riittävästi voimaa ajaa malli läpi.

Teknologiateollisuuden johtaja **Minna Helle** on toistanut, että uudella mallilla ei ole tarkoitus halpuuttaa työtä ja laskea palkkoja. Päinvastoin, työntekijätkin voisivat hyötyä, jos yrityksellä menee hyvin.

Tätä Bergholm ei kiistä.

- Nimellisesti työehtoja ei nyt heikennetä, koska teollisuudessa menee lujaa, mutta miten käy heikommassa vaiheissa? Tai miten yksittäinen työläinen pärjää, kun häntä painostetaan allekirjoittamaan irtisanomissopimus ilman luottamusmiehen tukea ja toisella puolella pöytää on kolme työnantajan asiantuntijaa? Kyse on tulkintaetuoikeuden vahvistamisesta.

Sopiminen vaatii osaamista

Teollisuuden ilmoitukset yllättivät JHL:n yksityisen puolen neuvottelujohtaja **Mari Keturin** siinä mielessä, että hänen mielestään asioita on voitu ratkoa hyvin nykyisillä järjestelmillä.

- Teollisuudessa on isoja yrityksiä, joissa on osaamista ja resursseja tehdä paikallisia sopimuksia. Toisaalta siellä on paljon pieniä yrityksiä, jotka ovat liittyneet työnantajaliittoon siksi, että joku neuvottelee heidän puolestaan. Monelle olisi riittä-

nyt se, että tessin runkoa voisi paikallisella sopimuksella täydentää, Keturi arvioi.

Hän muistuttaa, että kun sopimuksia tekevät asiansa osaavat neuvottelijat, ne ovat varmasti lakien mukaisia.

- Lainvastaiset sopimukset vaikkapa työaikojen osalta voivat tulla todella kalliiksi.

Asioiden sopiminen paikallisesti toimii, jos päämäärä on yhteinen.

- Yhdessä miettimällä tekemistä ja prosesseja voidaan saada tehokkaammaksi, ja se vaikuttaa niin tuottavuuteen kuin työntekijöiden hyvinvointiin. Parhaimmillaan paikallinen sopiminen on kompromisseja, joissa molemmat voittavat. Meillä on paljon tessejä, joiden puitteissa kaikesta voidaan sopia hyvin. Se lista, mistä ei saada sopia, on todella lyhyt.

Kuntatyönantajalla maltillinen linja

Kuntatyönantajien edunvalvoja, KT:n toimitusjohtaja **Markku Jalonen** otti uutiset teollisuussektorin ilmoituksista rauhallisesti.

- Olen sanonut, että kyllähän tässä mannerlaatat liikkuvat ja valtakunnallisista tesseistä luopuminen olisi sopimisen historiassa iso juttu. Mutta kunta-alan verrattuna metsäteollisuus on aika rajattu ja pieni ala. Nyt seurataan, miten ensimmäinen kierros sujuu ja mitä johtopäätöksiä voidaan vetää.

Jalosen mukaan teollisuuden kehitys on jatkumo suunnalle, joka viimeisen parin vuosikymmenen aikana työmarkkinapöydissä on tapahtunut. Kilpailukyky sopimus oli oikeastaan viimeisin keskitetty sopimus, ja EK:n sääntömuutokset ovat vienteet kohti toimialakohtaista sopimista.

Hän muistuttaa, että kunta-alan neuvottelut perustuvat lainsäädäntöön, joka määrittelee KT:n aseman ja pääsopijat niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Lakia on kesällä uudistettu. Samalla KT:n virallinen nimi muuttui Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:ksi.

Jalonen ei haikaile teollisuuden viitoittamalle tielle, mutta myös KT haluaa, että sopimukset kehittyvät ja elävät ajassa. Se tarkoittaa hänen mukaansa joustavuutta työ- ja virkaehtosopimuk-

*– Meidän sektori
on se, mihin tämä
ehkä iskee.*

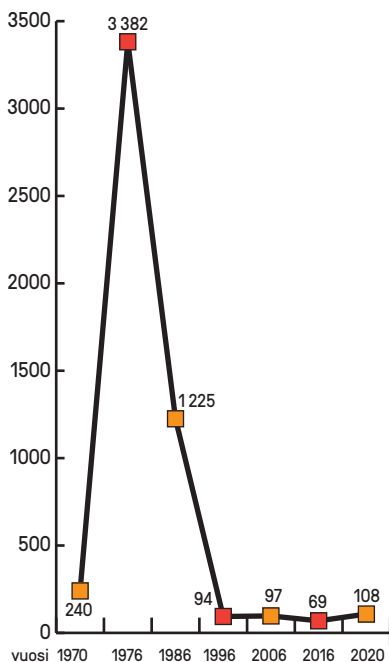
ASPA-PALVELUJEN luottamushenkilö Päivi Rantanen kertoo, että heidän työpaikallaan on jo sovittu paikallisesti paljon, kuten lomarahen vaihdosta vapaaseen ja ylityökorvauksista tunti tunnista.

PÄIVI RANTANEN TOIVOO lisää koulutusta paikallisesta sopimisesta, ettei työnantaja pääse sanelemaan yksin ehtoja.



– Emme voi alistua työnantajan yksipuoliseen tahtoon.

TYÖTAISTELUIDEN MÄÄRÄ
VUOSINA 1970–2020



Lähde: Tilastokeskus

siin siten, että paikalliset erityisolosuhteet voidaan ottaa paremmin huomioon.

- Kuten yritysten, myös kuntien ja hyvinvointialueiden tilanteet vaihtelevat paljon. Haluamme, että sopimuksilla voidaan edistää tuloksellisuutta, tuottavuutta ja työelämän laatua. Sopimustoimintaa on saatava myös siihen suuntaan, että valtaviiin palveluvelvoitteisiin voidaan kunnissa vastata.

Työpaikoilla kova paine

JHL:ssä tehdään yksityisellä puolella 32 työehtosopimusta, ja yhteensä JHL neuvottelee lähes 70 työ- ja virkaehtosopimusta. Mari Keturin mukaan liiton vahvuus on kattava yhdistysten ja aluetoimistojen verkosto sekä osaavien luottamushenkilöiden armeija.

- Sopiminen ei ole helppoa, ja mitä lähempänä työpaikkaa ollaan, sen vaikeampaa se on. Siksi iso hatunnosto paikallisille luottamushenkilöille - heillä on melkoinen paine luovia jäsenistön ja talouden paineen ristiaallokossa.

Tes-neuvottelut kuuluvat julkiselle sektorille lain määräämänä, ja JHL on niissä iso osapuoli. Keturi arvelee, että yksityissektorin sopimusaloilla sen sijaan katsellaan nyt silmä kovana ja hieman pelänten, millaisia käytäntöjä teollisuuden muodostuu.

- Meidän sektori on se, mihin tämä ehkä iskee. Alallamme monessa paikassa aloitetaan syksyllä paikallisia neuvotteluja, sanoo luottamushenkilö

Päivi Rantanen.

Hän työskentelee sairaanhoitajana Aspa-palveluissa, joka tarjoaa tuetun asumisen palveluja päihde- ja mielenterveysavopuolella.

- Vielä ei ole tarkkaa tietoa, mitä on tulossa, mutta voi olla, että se liittyy työaikoihin, koska työntekijöiden vaje on niin suuri. Luulen, että tes-sin määräyksiä halutaan vetää alaspäin, emmekä kollegoiden kanssa usko, että parannuksia olisi ainakaan tulossa.

Luottamushenkilöillä iso rooli

Rantanen on valtakunnallinen luottamushenkilö ja JHL:n edustajiston jäsen. Häntä arveluttaa, ymmärretäänkö kentälläkään tilannetta täysin. Sitä, että liian vapaa paikallinen sopiminen voi jotta pahimmillaan siihen, että esimerkiksi hälytyskorvauksia, jotka eivät ole työaikalaisia, voidaan viedä pois.

- Samoin voi käydä sairauslomapäivien korvattuudelle tai ikälisille, jos tessit eivät ole suojana.

Voisiko paikallinen sopiminen parhaimmillaan tuoda jotain hyvää?

- No ehkä lisäkorvauksia tuplavuoroista tai lisää lomapäiviä. Yksityisellä puolella ollaan myös palkkakuopassa, joten parempi palkka motivoisi. Samoin se, että lomapäiviä olisi enemmän, kuten kuntien tessissä.

Rantanen työskentelee Turun seudulla, mutta luottamustyön reviiiri yltää Utsjoelle asti. Hänellä on valvottavana yli 40 yksikön jäsenen edut, ja aikaa siihen on viisi tuntia per viikko. Jos paikallinen sopiminen laajenee paljon, tunnint ovat tiukilla. Kyse on resurssista laajemminkin: Onko luotta-

mushenkilöillä aikaa, osaamista ja rohkeutta neuvotella yhä enemmän? Onko työnantajien henkilöstöosastoilla aikaa ja kykyä neuvotella yksilötasolla? Liiton rooli taustalla tulee myös entistä tärkeämmäksi, ettei luottamusmieheksi ole tilanteessa yksin.

- Paikallisessa sopimisessa ehdoton kulmakivi on, että kaikki tietävät, mistä sovitaan. Emme voi alistua työnantajan yksipuoliseen tahtoon, ja siksi paikalliseen neuvottelemiseen pitää saada ehdottomasti pikaisesti lisää koulutusta, Rantanen sanoo.

Paikallisesti on joustettu paljon jo tähänkin saakka.

- Työntekijät ovat olleet todella lojaaleja. On sovittu esimerkiksi ylityökorvauksista tunti tunnista sekä lomarahain vaihdosta vapaaksi. Toivon, että työnantajat arvostavat tätä palkiten, ei etuja heikentäen.

Sopimisen esteitä pois

Työvoimavaltaisilla aloilla kunnissa palkkakulut ovat iso kuluerä. Paikallinen sopiminen myös palkoista on KT:n Jalosen mukaan jo nytkin mahdollista eikä sen laajentamiselle ole akuuttia tarvetta.

- Nyt vaan pitäisi ottaa käyttöön aiempaa tehokkaammin nykyisen sopimisen tuomat mahdollisuudet.

Mikä mahdollisuuksia tällä hetkellä estää?

- Sopimisen vapaudesta huolimatta jostain syystä paikallista sopimista ei vaan synny. Osaamisessa on varmasti parannettavaa puolin ja toisin, mutta se ei ole keskeinen este sopimiselle. Ei sopiminen osaamiseen kaadu vaan ennemmin edunvalvonnan intresseihin.

Julkisella sektorilla erityisasema

Teollisuus on avannut pelin, mutta miten julkinen sektori mahdollisesti seuraa perässä? Tutkija Tapio Bergholm muistuttaa, että tilanne on monessa mielessä erilainen.

- Etenkin nuorten miesten järjestäytyminen teollisuudessa on rapautunut Suomessa ripeästi. Naisvaltaisella julkisella sektorilla järjestäytymisaste on korkeampi, ja ay-liike on tällä hetkellä nais-enemmistöinen. Siksi näitä asioita ei ainakaan vielä ajeta julkisella puolella läpi.

Hieman huolissaan kannattaa kuitenkin olla.

- Jos mennään tilanteeseen, jossa vain julkisella puolella on yleisistovia sopimuksia, paine alkaa kohdistua sinne. Jos muualla edut on menetetty, aletaan kysellä, miksi julkisella on paremmat edut.

Bergholm muistuttaa, että julkista sektoria on jo koeteltu **Juha Sipilän** hallituksen aikaan.

- Sieltä puristettiin lomarahat pois ja siirrettiin rahat yksityisen sektorin elvytykseen.

Työrauhan kohtalonkysymys

Tapio Bergholm on tutkinut paljon ay-liikkeen historiaa ja peilaa kehitystä myös tulevaan.

- Työntekijöiden puhevalta perustuu luottamusmiehille kertyneeseen osaamiseen, jäsenistöön ja

ENSIMMÄINEN TUPO eli tulopoliittinen kokonaisratkaisu Liinamaa I solmittiin vuonna 1968. Neuvottelujen vetäjä Keijo Liinamaa näyttää voitonmerkkiä.

– *Työntekijät ovat olleet todella lojaaleja.*



muuhun reserviin, joka on kerätty jäsenmaksutuloilla. Tämän yhteisvoiman työnantajat haluavat neutralisoida. He luottavat siihen, että yksittäisillä ihmisillä ei ole osaamista puolustaa etujaan.

Bergholmin mukaan työnantajat saattavat uuden mallin alussa olla valmiita maksamaan jopa lisää, mutta tähtäin onkin kauempana, suuremmassa liikkumavapaudessa. Asia ei ole kuitenkaan yksipuolisen päätöksen varassa.

- He toivovat saavansa vain hyvää, mutta on isot mahdollisuudet, että kaaos lisääntyy ja työtaistelututkija saa aineistoa tutkimuksiaan varten. Luulen, että työnantajat haluavat taas kerran tarkistaa, kestääkö ay-liikkeen johdon ja jäsenistön perse merivettä.

Neuvottelujohtaja Mari Keturi ei ole vielä kovin huolissaan.

- Aina on saatu asioista sovittua, ennemmin tai myöhemmin, ja uskon, että työnantajaliittojen kanssa voidaan sopia jatkossakin. Nykysysteemille on oikeutus, ja yhdessä saamme tehokkaasti kehitettyä suomalaista työelämää. Tässä voisi siteerata Mauno Koivistoa: *Jos emme varmuudella tiedä, kuinka tulee käymään, olettakaamme että kaikki käy hyvin.* □

Selkeä kehitys sopimusrintamalla

TUTKIJAN, DOSENTTI TAPIO BERGHOLMIN näkee teollisuuden irtiöt jo 1980-luvulta alkaneen kehityksen tuloksena. Työnantajat alkoivat nähdä keskitettyjen sopimusten tuoman sosiaaliturvan kehittyneen liian hyväksi, liian nopeasti.

1990-LUVULLA INNOSTUTTIIN paikallisesta sopimisesta siinä mielessä, että ei ylitettäisi, vaan alitettaisiin tessen määräyksiä. Näin pelastettaisiin yrityksiä sitä kautta.

- Teollisuudessa syntyikin tessen pohjalta joustavia ratkaisuja liittyen muun muassa työaikoihin, Bergholm sanoo.

TYÖNANTAJIEN MIELESTÄ PUOLUEIDEN voimasuhteisiin nähden vasemmistolla oli liian suuri vaikutusvalta keskitetyn sopimisen kautta.

- Siksikin he vihaavat keskitettyjä sopimuksia.

Nyt kaipuu on Bergholmin mukaan yhä yksilökohtaisempaan sopimiseen.

- Halutaan, että yrityksen vaikeuksissa palkat ja työehdot joustaisivat alaspäin.



Keijo Tarnanen, lakimies

Oikeudelliset asiat
keijo.tarnanen@jhl.fi

Mitä oikeudenkäynti maksaa?

Oikeudenkäynnit maksavat entistä enemmän, ja kulujen kasvu uhkaa jo kansalaisten oikeusturvaa. JHL:n jäsenillä on kuitenkin merkittävä etu.

VIIME VUOSINA ON AINA korkeimman oikeuden presidenttiä myöten (HS 19.8.2019) kiinnitetty huomiota siihen, että oikeudenkäyntikulujen kasvu vaarantaa jo oikeusturvan toteutumisen. Kasvu koskee erityisesti kärjäoikeuksissa käsiteltäviä siviiliriitoja. Näitä ovat esimerkiksi kaikki työsuhdetta koskevat palkka- ja irtisanomisriidat. JHL:n lakimiesten kokemusten mukaan oikeudenkäyntikulut ovat nousseet myös työelämään liittyvissä rikosasioissa.

Kulujen kasvuun on vaikuttanut muutama keskeinen syy. Ensinnäkin käsiteltävät asiat ovat paisuneet ja monimutkaistuneet. Yhä useammin työoikeusriitojenkin pääkäsittelyt ovat vähintään kaksipäiväisiä. Aiemmin useampipäiväiset pääkäsittelyt olivat poikkeuksellisia. Myös työturvallisuusrikosjutuissa oikeudenkäyntien kesto on pitkittynyt. Siviiliprosessissa asioiden hoito on huomattavan etupainotteista. Niinpä asiaan tuodaan mukaan varmuuden vuoksi kaikki mahdollinen, mikä vähänkin liittyy asiaan. Jo kannevaiheessa tulee kaikki asiaan mahdollisesti vaikuttavat asiat selvittää huolellisesti ja osata myös niihin vedota.

Asiat valmistellaan kärjäoikeudessa ensin kirjallisessa ja sen jälkeen suullisessa valmistelussa niin, että asia olisi käsiteltävissä kokonaisuudessaan yhdellä kertaa pääkäsittelyssä. Asiamiehet joutuvat

perehtymään hoidettavaan asiaan useaan otteeseen usein pitkienkin väliaikojen jälkeen. Tuomioistuinten ruuhkat ovat omiaan lisäämään oikeudenkäyntien kestoa ja siten myös kustannuksia.

OIKEUDENKÄYNTIKULUT muodostuvat lähinnä osapuolten asiamiesten laskuista. Tyypillisesti asianajaja laskuttaa 220–250 euroa tunnilta. Jo suhteellisen yksinkertaisen irtisanomisjutun hoitamiseen käytetty tuntimäärä on helposti 40 tuntia. Kun siihen lisätään arvonlisäverot, matka- ja muut kustannukset sekä todistajanpalkkiot, ovat yhden osapuolen kulut kärjäoikeudessa lähemmäs 15 000 euroa ja jutun yhteiset kustannukset siten 30 000 euroa.

Jutun häviöjää joutuu yleensä maksamaan kulut kokonaisuudessaan. Jos juttu on yhtään laajempi ja esimerkiksi pääkäsittely useampipäiväinen, voivat oikeudenkäyntikulut olla merkittävästi suuremmatkin. Jos asiasta valitetaan, kustannukset kasvavat entisestään. Vain aivan yksinkertaisimmissa palkkariidoissa voi päästä merkittävästi halvemmalla.

Edellä esitetyn vuoksi voi kysyä, kannataako tavallisen palkansaajan ylipäättään lähteä hakemaan työsuhderiidassa oikeutta tuomioistuimessa. Jos kyse on muutaman

tuhannen euron palkkasaatavasta, riski on kohtuuton. Myös irtisanomisriidoissa työntekijän realistisesti odotettavissa olevat korvaukset jäävät usein pienemmiksi kuin oikeudenkäyntikulut, eikä vastuullinen asiamies voisi jutun nostamista suositella.

LIITON JÄSENEEN TILANNE on kuitenkin onneksi aivan toinen. JHL tarjoaa jäsenetuna työsuhteeseen liittyvän riidan hoitamiseksi oikeusapua. Sen myöntäminen on aina liiton harkinnassa, mutta kun se on myönnetty, vastaa liitto jäsenen kaikista oikeudenkäyntikulusta. Silloinkin, jos juttu hävitään. JHL:n oikeusavussa ei ole korvauksen ylärajaa, kuten monella muulla liitolla.

Liiton jäsenellä on toinenkin merkittävä etu oikeudenkäyntikulujen kannalta. Liiton solmimaan työehtosopimukseen liittyvät riidat ratkaistaan ensisijaisesti sopijaosapuolten välisissä erimielisyysneuvotteluissa kuluitta. Jos neuvotteluissa ei päästä yhteisymmärrykseen asia voidaan viedä ratkaistavaksi työtuomioistuimeen. Työtuomioistuimessa kantajana toimii liitto, jonka takia se vastaa myös kuluista kokonaisuudessaan. Järjestäytymättömillä työntekijöillä ei ole lainkaan tätä mahdollisuutta, vaan heidän täytyy nostaa työehtosopimustakin koskevassa asiassa kanne kuluriskeineen yleisessä alioikeudessa. □



Kysy

Askarruttaako mieltäsi jokin työelämään liittyvä kysymys? Lähetä se osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi. Välitämme sen eteenpäin.



Lue lisää

edilex.fi/artikkelit/21403.pdf
korkeinoikeus.fi/fi/index/ajan-kohtaista/lausunnot/



På svenska

Läs lagkolumnen på motiivilehti.fi/sv/fr.o.m.29.9

Motiv

HUR VILL DU UTVECKLAS SOM FOTOGRAF?

Jag vill lära mig utnyttja digitalkamerans möjligheter fullt ut. Dessutom vill jag bli bättre på att efterbehandla fotografier, även om jag manipulerar bilderna så lite som möjligt.

VILKA FOTOGRAFER SER DU UPP TILL?

Jag beundrar Robert Capas berörande dokumentering av spanska inbördeskriget. Jag blev också tagen av Lauren Greenfields tvärkonstnärliga Generation Wealth, som handlar om vårt förhållande till materialism och välfärd.

VAD DRÖMMER DU OM ATT FOTOGRAFERA?

Jag skulle vilja resa till Japan och plåta blommande körsbärsträd i deras rätta miljö.

Kameralinsen skärper sinnen

text Marina Wiik foto Vesa-Matti Väärä

JAG LÄRDE MIG fotografera med min pappas gamla systemkamera. Han visade mig grundinställningarna och sedan började jag experimentera själv.

I dag är jag tacksam över att förstå tekniken bakom fotograferandet. Även om jag numera använder digitalkamera, tänker jag i viss mån analogt. Medan andra kanske tar flera hundra bilder av ett objekt, nöjer jag mig med en handfull. Jag har ändå låg tröskel för att ta fram kameran och delar ofta bilder av helt vanliga måndagar på Instagram.

När jag studerade vid Åbo Akademi var jag med i fotoklubben Pictura. Jag deltog i fotoresor och höll på med mörkrumsframkallning. Hemma har jag också testat light box-teknik, där man fotograferar objekt i en jämnt upplyst, genomskinlig låda. Jag fascineras av samspelet mellan ljus och mörker och vill gärna ha med hela spektret från vitt till svart i mina bilder.

MITT FOTOINTRESSE går i vågor. Under coronepidemin har det rentav fungerat som terapi. När jag betraktar omvärlden genom kameran är jag närvarande i nuet. Mina sinnen skärps och jag lägger märke till detaljer som jag missat tidigare. Ju mer man använder en kamera, desto mer lär man sig om hur den fungerar. Mobilen använder jag som anteckningsblock.

Då samhället stängdes ner, började jag ordna fotomaraton med mina närmaste. Vi ger oss ut på en viss plats under en viss tid och tar bilder utgående från ledord vi kommit överens om: känslor, färger eller rent nonsens. Sedan delar vi fotona med varandra på Whatsapp. Det är intressant att se hur olika slutresultatet blir.

För mig är en bild lyckad om den talar till betraktaren. Bilden kan vara estetiskt vacker med genomtänkt färgskala och komposition, eller så kan det vara något som stör eller väcker ens nyfikenhet i den. Om jag själv fotograferar ett spegelblankt hav vid solnedgång, vill jag helst ha med till exempel en mås i något hörn. Annars blir det för förutsägbart. □



**JOHANNA
SLOTTE DUFVA**
Född 1977.

HEMORT
Åbo.

FAMILJ
Make, bonusbarn
och maltipoovalp.

UTBILDNING
Bildkonstnär,
FM i litteraturvet.

JOBB
Kulturkoordinator,
doktorand.

HOBBYER
Sticka, skriva,
trädgårdspyssla.

Loman tarpeessa?

Jokainen tarvitsee välillä irtiotta arjesta. Tutustu tuettuihin lomavaihtoehtoihin, jotka on suunnattu pienituloisille lapsiperheille, työkäisille, työttömille ja ikäihmisille.

LOMAKOHTEITA ON lukuisia eri puolella maata, ja hyvinvointilomien lomajaksot on teemoiteltu. Kaikille löytyy siis jotain.

Valittavana on esimerkiksi lapsiperheiden lomaa - myös yhden vanhemman perheille tai isovanhempien kanssa.

Sydänlomalla keskitytään sydämen asioihin ja muistilomalla vastaavasti harjoitellaan muistin kehittämistä.

Yhdessä enemmän -lomalla käsitellään yksinäisyyttä ja sen torjumista sekä luodaan samalla uusia ystävyyssuhteita.

ESIMERKKEJÄ omavastuuosuuksista:

Aikuiset: Lomakeskus Huhmari, Liikuntakeskus Pajulahti 100 €/5 vrk:n loma.
Lomakoti Kotoranta ja Salonsaaren lomakylä 90 €/5 vrk:n loma.

Työttömien ryhmälomissa aikuisen omavastuuosuus on lomakohteesta riippumatta 50 €/5 vrk.

Alle 16-vuotiaat lomailevat veloituksetta huoltajan tai isovanhemman seurassa.

Lue lisää lomateemoista, -paikoista ja hinnoista sekä laita hyvinvointilomahakemuksesi vetämään osoitteessa hyvinvointilomat.fi.

TUETUT LOMAT myönnetään taloudellisin, terveydellisin ja sosiaalisin perustein ensikertalaisuus huomioiden.

Lomat ovat tarkoitettuja vähävaraisille henkilöille ja perheille, joilla ei muuten ole mahdollisuutta järjestää itselleen kodin ulkopuolista lomaa.

Hyvinvointilomat ry toteuttaa tuettuja lomaa sosiaali- ja terveysministeriön myöntämällä veikkausvoittovaroilla.

Taidolla **TYÖHÖN!**

Maksutonta koulutusta lomautetuille ja työttömille!

Koulutuksessa kehitetään työssä ja työnhaussa tarvittavaa osaamista, kuten digitaitoja, vuorovaikutustaitoja, kirjoitustaitoja ja matemaattisia taitoja sekä työelämätaitoja.

Tule mukaan ja innostu itsesi kehittämisestä.

Hybridilähikoulutukset
ma-to klo 9.00–15.30:

- Helsingin seutu, 11.10.–4.11.2021
- Kauniainen, Työväen Akatemia 25.10.–18.11.2021
- Tampere, Voionmaa opisto 8.11.–2.12.2021

Ilmoittaudu mukaan netissä:
taidollatyohon.fi



Mukaan tutkimukseen

SISÄILMAONGELMIA tai mahdollisesti muita työympäristöön linkitettäviä oireita?

Pitkäkestoinen väsyvyys sekä keholliset oireet, jotka liitetään sisäilmaan tai ympäristötekijöihin, ovat yleisiä nimenomaan naisvaltaisissa ammateissa. Etenkin silloin, kun työ tapahtuu sisätiloissa ja sitä on vaikea tehdä etänä, kuten sote-alalla ja opetuksessa.

Näihin oireisiin pyritään löytämään uusia hoito- ja kuntoutuskeinoja, sillä moni oireiden kanssa kamppaileva kokee jäävänsä yksin.

Työterveyslaitos TTL tutkii nyt kokonaan verkossa toteutettavan etäkuntoutuksen toimivuutta ja vaikuttavuutta.

Jos olet kohderyhmää, voit ilmoittautua mukaan etäkuntoutushankkeeseen vuoden loppuun asti. Tutkimushaastattelut, kyselyt sekä kuntoutus toteutetaan verkossa. Osallistuminen ei vaadi paikan päälle tulemistä.

Ryhmä saa tavanomaisen hoidon lisäksi tutkimuksen kohteena olevaa etäkuntoutusta. Tutkimus kestää 13 kuukautta.

Kaikille tutkimukseen osallistuville tehdään TTL:n työterveyshuollon erikoislääkärin alku-



haastattelu videoyhteydellä ja alkukysely sähköpostilla.

Verkkohoito-ohjelma sisältää kuusi kahden viikon itsenäisen työskentelyn etappia. Tehtävien ja harjoitusten toteuttamiseen on hyvä varata 2-3 tuntia viikossa. Kahden viikon välein vaihtuvat tehtävät on mahdollista suorittaa tutkittavalle sopivina ajankohtina.

Anna panoksesi ja kokemuksesi tärkeään tutkimukseen.

Lue lisää ttl.fi/tutkimushanke/digipimo



Käythän 4.10. mennessä tarkistamassa jäsentietosi omaJHL:ssä, niin ehdit vielä osallistua lahjakorttiarvontaan!



Lokakuu on lukikuu

Tänä vuonna Luki-kuukauden teemana on lukivaikkeudet ja työhyvinvointi. Aihetta ja näiden yhteyttä pohditaan asiantuntijoiden ja kokemusasiantuntijoiden johdolla Luki-viikon (vko 40) päätapahtumassa, ALLVAR-webinaarissa 7.10. klo 12–16. eoliitto.fi



Sote taskussa

Sote-uutiset on ilmainen uutissovellus, joka tarjoaa STM:n ja THL:n sivuillaan julkaisemat tiedotteet ja uutiset heti ilmestyessään. Sovelluksessa voit valita seurattavaksi juuri sinua kiinnostavat aiheet. Lataa laitteesi omasta sovelluskaupasta. thl.fi/fi/ajankohtaista/tiedotteet-ja-uutiset/tsl.fi



SAK ja tulevaisuus

SAK järjestää Tulevaisuus tänään -tapahtuman lauantaina 9.10. klo 10–12. Suorassa verkkolähetyksessä puuhataan kiinnostavien vieraiden kanssa muun muassa syksyllä alkavista työehtosopimusneuvotteluista ja osallisuuden muutoksesta ay-liikkeessä. sak.fi/ajankohtaista

Ateri^o21

Koko Suomi saman pöydän ääressä.

TÄYDEN KATTAUKSEN AMMATTILAISPÄIVÄ!

2.11.2021
Messukeskus Helsinki



Tapaa kiinnostavimmat tuote- ja palvelutoimittajat.

Näe ja kuule ammatillisesti innostava, laadukas sekä uudistunut ohjelma.

Merkitse Ateria-päivä kalenteriisi!

Katso ohjelma ja rekisteröidy maksutta:
julkinenateria.fi

Päämediayhteistyökumppani:

Elintarvike
ja Terveys

Yhteistyössä:

RESTO
Helsingin ammattilainen

Järjestäjä:

MESSUKESKUS

Förbundet går mot framtidsväl

Kandidatnomineringen inför JHL:s representantskapsval inleds. Hur ska förbundet säkra sin livskraft i framtiden?

text Marina Wiik och Samuli Launonen illustration Väinö Heinonen

I februari väljer JHL:s medlemmar 120 ledamöter och suppleanter till förbundets högsta beslutande organ, representantskapet. Kandidatnomineringen inleds i oktober.

De motioner som behandlas kan inverka direkt på förbundets verksamhet, men i vilken mån har en enskild ledamot möjlighet att påverka?

Frågan går till ålänningen **Henrik Sjöblom**, 68, som satt i representantskapet åren 2007-2016.

- Som representantskapsledamot kan man ta upp frågor som direkt hör till ens egen region och fungera som en representant för sin förening. Det lönar sig absolut att kandidera, säger Sjöblom.

I representantskapet ville han speciellt dra en lans för intressebevakningen. Frågor som hade direkt inverkan på den enskilda medlemmen låg honom närmast. Sjöblom satsade framför allt på att skapa kontakter och föra fram sina åsikter i pauser och arbetsgrupper.

- Förståelsen för Åland och förbundets svenskspråkiga medlemmar var väldigt fin. Det var det jag ville jobba för och jag tycker att det lyckades.

Lyssnar facket på ungdomarna?

Trots att en av JHL:s största utmaningar är att få med unga i verksamheten, tror Sjöblom inte på att införa kvoter för olika medlemsgrupper i representantskapet. Han befarar att det i värsta fall kunde leda till att de som är mest lämpade för uppdraget blir omkörda.

- För att passa i representantskapet ska man vara öppen och social. Möteteknik lär man sig.

Silja Nurmi, 26, har varit JHL-medlem i tio år. Hon jobbar inom hemvården i Riihimäki och har varit med i förbundets studerande- och ungdomsverksamhet. Även Nurmi är skeptisk till kvotering.

- Det skulle garantera en mångsidig representation, men kunde också leda till konflikter och till och med äventyra demokratins grundprinciper.

För att få med unga borde facket enligt henne framför allt finnas där ungdomarna finns. Nurmi syftar i synnerhet på trovärdig närvaro i sociala medier såsom Tiktok och Instagram.

JHL borde också erbjuda unga verkliga möjligheter att påverka och delta.

- Tar man fasta på ungdomarnas idéer eller fortsätter man i samma banor som de senaste 50 åren? Min erfarenhet är att det varierar.

Bredare fokus lockar fler

Nurmi efterlyser en mångsidigare verksamhet som beaktar medlemmarnas livssituation i föreningar. Det finns alternativ till att ordna teaterbesök eller bjuda in medlemmar till regionkontoret.

- I min förening bjöd vi på pizza och bowling för nya och potentiella medlemmar, det var uppskattat. Frågan är också vad som händer efter att någon blivit medlem, lämnas hen bara vind för våg eller håller föreningen kontakt?

Henrik Sjöblom föreslår att facket kunde snappa upp aktuella samhällstendenser och bilda utskott eller diskussionsgrupper kring dessa för att bredda verksamheten.

Förslaget väcker genklang hos Silja Nurmi, som påpekar att facket borde delta aktivt i den samhälleliga diskussionen och inte enbart fokusera på direkta arbetslivsfrågor.

- Världen förändras och fackrörelsen måste hänga med i svängarna, säger Nurmi.

Vision och initiativ ger trovärdighet

Mika Helander, lektor i sociologi vid Åbo Akademi, anser att facket glömt bort sin roll som en av de mest betydande finländska folkrörelserna.

Om facket nöjer sig med att ur försvarsposition kommentera initiativ från arbetsgivarna, riskerar samhällsdiskussionen bli ensidig och snäv.

- Facket måste ha en vision om i vilken riktning man vill föra samhället. Det räcker inte med att bara anpassa sig, säger Helander.

En klar vision för verksamheten kan enligt Helander gynna medlemsutvecklingen. Han betonar också vikten av utbildning.

- Ifall facket hjälper medlemmarna att upprätthålla sitt kunnande och klara sig på arbetsmarknaden, känns medlemskapet mer lockande. Det gäller i synnerhet ungdomar.

Silja Nurmi önskar att förbundet skulle bli bättre på att bemöta och hjälpa dem som inte har ett fast heltidsjobb - och kanske inte ens vill ha det.



– *Världen förändras och fackrörelsen måste hänga med i svängarna.*

- Förtroendemän har inte alltid så bra koll på vad som gäller om man har ströjobb, är vikarie eller har ingått nolltimmersavtal. Ändå behövs facket insats mer än någonsin i det allt hårdare samhällsklimatet, säger Nurmi.

Politiseringen har flera sidor

Henrik Sjöblom ser det som ytterst viktigt att nya förtroendemän får praktisk kunskap om hur man betar sig och går till väga i samtal med arbetsgivaren. Han föreslår mentorskap som ett sätt att ta tillvara tidigare förvärvad kompetens.

För att öppna upp förbundet skulle Sjöblom avskaffa partipolitiken ur verksamheten. I nuläget kandiderar de flesta för Socialdemokraterna eller Vänsterförbundet i representantskapsvalet. De obundna är i minoritet.

- Partipolitiken kan skrämja människor som skulle ha mycket att ge från att ställa upp i valet. Jag har upplevt politiskt färgade motsättningar som känns främmande när alla borde jobba mot ett gemensamt mål i facket, säger Sjöblom.

Silja Nurmi påpekar att myntet har flera sidor. Historiskt sett har partierna på vänsterkanten varit mest arbetarvänliga. Många unga är ändå rädda för att förknippas med något visst parti.

- Politiska partier har samma problem som facket: medlemsantalet sjunker och medelåldern stiger. Man ska ändå inte glömma bort partiernas möjligheter att påverka. Det stöd som vänsterpartierna ger förbundet och dess medlemmar är fortsättningsvis stort, säger Nurmi. □

LÅT DIN RÖST BLI HÖRD! Läs allt om JHL:s val och ställ upp som kandidat: jhl.fi/val22

VALBETEENDE

27,8 %

ANVÄNDE SIN RÖSTRÄTT

Valdeltagandet i tvåspråkiga föreningar var något högre, 27,8 procent, än i enspråkigt finska föreningar (27,6 %) år 2017. Eero Heinäluoma var röstkung i valet med 431 röster.

20

SVENSKSPRÅKIGA KANDIDATER

Av kandidaterna i förra representantskapsvalet var två procent svenskspråkiga. Tre blev direkt invalda, en kom in senare från suppleantplats.

För inval krävdes minst 53 röster.

Samassa veneessä

Noudatin kauppajonossa lattiaan tarroitettua turvaväliä. Takaa asteli mies, joka alkoi nostaa omia ruokiaan hihnalle. Sanoin olleeni hänen edellä.

- Sä vaan haaveilit siinä, mies vastasi.

Kerroin noudattavani turvaväliä niin kuin muutkin ihmiset.

- Se on suositus, mies sanoi.

- Ei määräys.

Ei se silti oikeuta häntä kiilaamaan. Sain kuulla olevani joku v***n kaupunkilainen maisteri. Korjasin olevani kymppi-luokkalainen ja puoliksi maalainen.

Mies ilmaisi vahvasti, ettei uskonut maskeihin, turvaväleihin eikä koko tartuntatautiin. Sanoin, etten itsekään nauti maskista, mutta kyse ei olekaan minusta vaan meistä kaikista. Olemme samassa veneessä ja kunhan noudatamme suosituksia, pääsemme epidemiasta nopeammin eroon.

- Minä en ole sun kanssa missään veneessä, mies sanoi ja oli oikeassa. Emme olleet veneessä vaan kaupassa. Ei pitäisi puhua vertauksin.

Kotona mietin yhteistä venettä ja siitä pois jättäytyneitä miestä. Saako niin tehdä? Yksilönvapaus, sananvapaus ja yrittämisenvapaus ovat tärkeimpiä arvoja. Jos valtio rajoittaa niitä, perustelujen on oltava aukottomat.

Itse olin hyväksynyt talvesta 2020 alkaen vapauteni kavenuksia. Salivuoro vietiin, ravintoloihin ei päässyt, teatterit suljettiin tai niissä käymistä rajoitettiin. Menetin työmahdollisuuksia ja tuloja. Silti hyväksyin ja nielin. Olin valmis kärsimään hetken kaikkien kanssa. Vihollinen oli yhteinen.

Tein niin, vaikka suurimman osan elämästäni olen kapinoinut sääntöjä ja rajoituksia vastaan. En viihtynyt koulussa, asepalveluksessa tai päivätyössä. Armeijan psykiatri kirjoitti diagnosiksi *ahdistuksena ilmenevän sopeutumishäiriön*. Olen pitänyt massoihin kohdistettuja rajoituksia luovuuden puutteena.

Sopeutumishäiriöinenkin ihminen on sopeutuvainen eläin. Ensin kehoitettiin rajoittamaan liikkumista ja olemista kuukaudeksi, sitten kolmeksi ja samaa toistaen yli vuoden. Ensin suuri kertomus ja terveydenhuollon kantokyvyn vaatimus oli suojata vanhempia ikäluokkia. Kun heidät oli suojattu, tuli kohteeksi uudet ikäluokat.

Olinko sittenkin väärässä, oliko kiilaaja oikeassa? Näinkö yhteiskuntajärjestelmät valuvat vapaudesta välitilan kautta pakkovallaksi? Ihminen hyväksyy ylhäältä päin annettuja

käskyjä ja rajoituksia, koska ne kuulostavat ainoilta mahdollisilta vaihtoehdoilta?

Mitä useampi kansalainen kokee, ettei ole samassa veneessä muiden kanssa, sitä enemmän vene heiluu. Siksi rajoitusten kanssa pitäisi olla tarkka ja kohdentaa niitä järkevämmiin. Kun alkaa tuntua, että perhosta ammutaan haulikolla, yksittäinen kansalainen tekee omat johtopäätöksensä.

Aion edelleen pitää turvavälin, vaikka rokotussarja on täysi. Mutta käyn asiasta vakavaa keskustelua itseni kanssa maskin takana.

Illalla televisiuutisissa näytettiin kuvia Kabulin lentokentältä. Epätoivoisia ihmisiä tarrautui lentokoneen laskutelineisiin. He roikkuivat mukana, kunnes eivät pystyneet ja putosivat 300 metristä kiitorataan. Väitän, että minä ja kiilaaja olemme sittenkin samassa veneessä. Mahtuisimme jopa lomalennolla vierekkäisille penkeille. □



Tuomas Kyrö on palkittu kirjailija, kolumnisti, käsikirjoittaja ja tv-panelisti. Hänet tunnetaan erityisesti luomastaan hahmosta Mielenäpahoittaja.

– *Olen pitänyt massoihin kohdistuvia rajoituksia luovuuden puutteena.*

TENA®

PROskin

Ihon terveyden hyväksi.



3023 0023
2090 0243 / 2090 0244

TENA ProSkin inkontinenssi- ja ihonhoitotuotteille on myönnetty Joutsenmerkki sekä kansainvälisen Skin Health Alliance -organisaation hyväksyntä. Sarjaan kuuluvat ihoystävälliset, hengittävät ja erittäin imukykyiset suojat sekä hellävaraiset ja helppokäyttöiset ihonhoito- ja puhdistustuotteet. Yhdessä käytettyinä ne pitävät yllä ihon terveyttä.

TENA ProSkin on luotettava valinta inkontinenssin hoitoon – myös kestävä kehityksen kannalta.

Lue lisää tena.fi



Arjesta selviää hymyllä. Loput hoitaa Turva.

Katso, mikä Peteä hymyilyttää
turva.fi/hymy

"Monesti mietin et miten mulle tapahtuukin koko ajan kaikenlaista? Arjen kummelluksia, jotka ei aina hymyilytä, mutta myöhemmin voikin jo naurattaa. Kun tapahtuu, mä pysähdyn hengittämään ja mietin, sattuiko oikeesti jotain vakavaa. Niin pääsen aika paljon helpommalla."



Hymyile,
olet Turvassa.

 **turva**
vakuutusyhtiö